

CYNGOR SIR YNYS MÔN	
Adrodd i'r:	Pwyllgor Gwaith
Dyddiad:	20ed o Fawrth 2017
Pwnc:	Cynllun Strategol y Gymraeg Mewn Addysg 2017-2018, ac addasiadau l'r Polisi Iaith Addysg.
Deilydd(ion) Portffolio:	Y Cynghorydd Kenneth Hughes
Pennaeth Gwasanaeth:	Delyth Molyneux
Awdur yr Adroddiad: Rhif ffôn: E-bost:	Delyth Molyneux 2916 dxmed@ynysmon.gov.uk
Aelodau Lleol:	Perthnasol i'r holl aelodau etholedig

A –Argymhelliad/Argymhellion a rheswm/rhesymau
<p>Gofynnir am gymeradwyaeth y Pwyllgor Gwaith i gymeradwyo'r canlynol:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Cynllun Strategol Y Gymraeg mewn Addysg 2017-2020; 2. Cynllun Gweithredu ar gyfer gwireddu amcanion y CSGA; 3. Adolygiad o Bolisi Iaith Addysg Ynys Môn yn sgil y CSGA a pholisi iaith CSYM. <p><u>Rhesymau</u></p> <p>Disgwylir i bob Awdurdod Lleol gyflwyno Cynllun Strategol y Gymraeg mewn Addysg i'r Llywodraeth sy'n amlinellu sut bydd y Cyngor yn gwella'i ddarpariaeth cyfrwng Cymraeg (Atodiad 1).</p> <p>Mae Atodiad 3 yn cynnig darlun o berfformiad dros nifer o flynyddoedd, ynghyd â chynnig targedau ar gyfer y flwyddyn i ddod.</p> <p>Mae'n ofynnol i CSGA ddangos sut y byddwn yn ymateb i'r Deilliannau canlynol:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Mwy o blant saith oed yn cael eu haddysgu drwy gyfrwng y Gymraeg. 2. Mwy o ddisgyblion yn parhau i wella eu sgiliau Cymraeg wrth drosglwyddo o'r ysgol gynradd i'r ysgol uwchradd. 3. Mwy o fyfyrwyr 14-16 yn astudio ar gyfer cymwysterau drwy gyfrwng y Gymraeg.

4. Mwy o fyfyrwyr 14-19 oed yn astudio pynciau drwy gyfrwng y Gymraeg, mewn ysgolion, colegau a dysgu seiliedig ar waith.
5. Mwy o ddisgyblion a myfyrwyr â sgiliau uwch yn y Gymraeg.
6. Darpariaeth Anghenion Dysgu Ychwanegol (ADY) cyfrwng Cymraeg.
7. Cynllunio'r gweithlu a datblygiad proffesiynol parhaus (DPP).

Dros y misoedd diwethaf bu'r CSGA drwy broses ddrafftio ac ymgynghoriad gyda Fforwm Iaith y Cyngor, gyda'r ysgolion a rhanddeiliaid diswglyliedig eraill, a bu cyfle i'r cyhoedd a mudiadau perthnasol arall ymateb. Derbyniwyd ymatebion gan nifer o fudiadau. Addaswyd y Cynllun yn sgîl yr ymgynghoriad yma a cytunwyd ychwanegu Cynllun Gweithredu CSGA sy'n amlinellu'r camau fydd yr adran yn eu cymryd i wireddu'r CSGA (Atodiad 2).

Bydd Fforwm Iaith y Cyngor yn monitro cynnydd y CSGA yn flynyddol a bydd yr adran yn adrodd ar weithrediad y Cynllun Gweithredu CSGA i'r fforwm yn rheolaidd yn ystod y flwyddyn.

O ganlyniad i greu Cynllun Strategol y Gymraeg mewn Addysg newydd, bu'n amserol i'r adran addysg adolygu rhai agweddau o'r Polisi Iaith Addysg i Ysgolion i gydfynd a'r deilliannau, nodau ac amcanion o fewn Cynllun Strategol y Gymraeg mewn Addysg 2017-2020 (Atodiad 4).

B – Pa opsiynau eraill y bu i chi eu hystyried a pham y bu i chi eu gwrthod a dewis/neu ddewis ar gyfer yr opsiwn hwn?

Ddim yn berthnasol

C – Pam y mae hwn yn benderfyniad i'r Pwyllgor Gwaith?

Disgwylir cymeradwyaeth aelodau etholedig o'r CSGA a pholisi iaith addysg Cyngor Sir Ynys Môn.

CH – A yw'r penderfyniad hwn yn gyson â pholisi a gymeradwywyd gan y Cyngor llawn?

Ydyw

D – A yw'r penderfyniad hwn o fewn y gyllideb a gymeradwyd gan y Cyngor?

Ydyw..

DD – Â phwy y bu i chi ymgynghori?		Beth a ddywedwyd ganddynt?
1	Prif Weithredwr / Tîm Arweinyddiaeth Strategol (TAS/SLT) (gorfodol)	Wedi ei drafod a'i gytuno gan ur UDRh
2	Cyllid / Adran 151 (gorfodol)	Dim sylwadau
3	Swyddog Cyfreithiol/Monitro (gorfodol)	Dim sylwadau
4	Adnoddau Dynol (AD)	Dim sylwadau
5	Eiddo	
6	Technoleg Gwybodaeth a Chyfathrebu (TGaCh)	
7	Craffu/Sgriwtini	
8	Aelodau Lleol	
9	Unrhyw gyrff allanol / arall/eraill Cymdeithas yr Iaith, Y Comisynydd Iaith Rhieni Dros Addysg Gymraeg Fforwm Iaith Cyngor Ynys Mon Gwasanaeth Rheoleiddio a Datblygu Economaidd	Derbyniwyd sylwadau a chynigion am welliannau, sydd wedi'i cynnwys o fewn y CSGA newydd, a'r cynllun gweithredu atodol cyn belled a phosib.

E – Risgiau ac unrhyw liniaru (os yw'n berthnasol)	
1	Economaidd
2	Gwrth-dlodi
3	Trosedd ac Anhrefn
4	Amgylcheddol
5	Cydraddoldebau
6	Cytundebau Deilliant
7	Arall

F - Atodiadau:

--

FF – Papurau cefndirol (cysylltwch ag awdur yr Adroddiad am unrhyw wybodaeth bellach):

--

Cynllun Strategol y Gymraeg mewn Addysg Ynys Môn 2017-2020

Drafft

1. Gweledigaeth, nod ac amcanion Ynys Môn ar gyfer addysg cyfrwng Cymraeg dros y dair blynedd nesaf

Gweledigaeth:

Bod holl blant a phobl ifanc Môn yn hyfedr ddwyieithog ac yn meddu ar y gallu i ddefnyddio'r ddwy iaith yn gyfartal ar ddiwedd eu gyrfa addysgol gan sicrhau nad oes yr un disgybl yn cael ei amddifadu o'r gallu na'r haeddiant hwnnw.

Nod:

Bod pob disgybl sydd yn mynd trwy gyfundrefn addysg Ynys Môn yn gwbl ddwyieithog erbyn cyrraedd 16 oed ac yn hyderus i siarad y ddwy iaith yn gyfartal yn y byd gwaith, yn ddiwylliannol ac yn gymdeithasol.

Amcanion:

- **Blynyddoedd Cynnar:** Sicrhau, trwy ddarpariaeth a threfniadaeth feithrin pwrpasol a phriodol (gan gynnwys dulliau trochi), y rhoddir i bob plentyn (beth bynnag yw eu cefndir ieithyddol) sylfaen gadarn yn y Gymraeg cyn gynted â phosibl.
- **Cyfnod Sylfaen:** Adeiladu ar y sylfaen a osodwyd yn y cyfnod meithrin a derbyn drwy barhau i ddatblygu gafael disgyblion ar y Gymraeg.
- **Cyfnod Allweddol 2:** Parhau i ddatblygu gafael y plant ar y Gymraeg gan roi sylw i ddatblygu eu sgiliau ieithyddol.
- **Cyfnod Allweddol 3:** Sicrhau bod pob disgybl sydd wedi derbyn asesiad Cymraeg Iaith Gyntaf ar ddiwedd CA2 yn parhau i astudio Cymraeg Iaith Gyntaf er mwyn sicrhau dilyniant a pharhad priodol yn yr iaith; a bod ymyrraeth briodol a phwrpasol ar gyfer y disgyblion hynny nad ydynt yn cyrraedd lefel 3+ ar ddiwedd CA2 er mwyn iddynt barhau i ddatblygu eu sgiliau ieithyddol; ar gyfer disgyblion sy'n ddysgwyr y Gymraeg yn CA3, sicrhau eu bod yn dysgu'r Gymraeg cyn gynted â phosibl trwy ddarpariaeth briodol yn CA3.
- **Cyfnod Allweddol 4:** Sicrhau bod pob disgybl yn astudio'r Gymraeg fel pwnc hyd at ddiwedd B11 ac yn sefyll arholiad mewn Cymraeg TGAU ar ddiwedd CA4: ar gyfer 'hwyr-ddyfodiaid' yn CA4 sicrhau eu bod yn derbyn sylfaen yn y Gymraeg trwy ddarpariaeth briodol erbyn diwedd y Cyfnod.
- **Cyfnod Allweddol 5:**

- Cynyddu'r ddarpariaeth ar gyfer addysg cyfrwng Cymraeg Ôl-16 a chodi ymwybyddiaeth myfyrwyr o'r ddarpariaeth honno
- Sicrhau bod gan pob myfyriwr ôl-16 wybodaeth o nodweddion diwylliannol, economaidd, amgylcheddol, hanesyddol ac ieithyddol Cymru trwy raglenni ymwybyddiaeth iaith cynhwysfawr a'r Cwricwlwm Cymreig a bod hyn yn rhan annatod o ethos holl ysgolion yr Awdurdod, er mwyn eu datblygu i fod yn dinasyddion hyderus ddwyieithog sy'n eu galluogi i fod yn aelodau cyflawn o'r gymdeithas ddwyieithog y maent yn rhan ohoni.

Mae'r cynllun hefyd yn ymgorffori ac yn cydymffurfio â pholisiau a strategaethau'r Cyngor a Llywodraeth Cymru:

- Strategaeth Iaith Gymraeg 2016 – 2021 Cyngor Sir Ynys Môn
- Polisi Iaith Adran Dysgu Gydol Oes Cyngor Sir Ynys Môn
- Strategaeth ddrafft Llywodraeth Cymru 'Miliwn o siaradwyr Cymraeg erbyn 2050'

Fel atodiad i'r Cynllun hwn, llunir Cynllun Gweithredu a fydd yn manylu ar y camau gweithredu er mwyn ymgynraedd tuag at y nod a'r amcanion a nodir. Arferir y cynllun yn flynyddol gan adrodd ar y cynnydd i Fforwm Iaith Strategol Ynys Môn. Fel rhan o gylch gwaith y Fforwm bydd disgwyl iddynt graffu ar weithredu'r Cynllun.

2. Mae gan awdurdodau lleol ddyletswydd statudol o dan adran 10 o'r Mesur Teithio gan Ddysgwyr (Cymru) 2008 i hyrwyddo mynediad i addysg a hyfforddiant drwy gyfrwng y Gymraeg. Rhowch ddatganiad ynghylch hygyrchedd darpariaeth gyfrwng Cymraeg yn eich awdurdod lleol mewn perthynas â chluddiant o'r cartref i'r ysgol. Nodwch unrhyw heriau a/neu feysydd o arfer dda drwy gydweithio

Mae darpariaeth addysg gyfrwng Cymraeg ar gael yn yr ysgolion cynradd ac uwchradd ym mhedwar o bum dalgylch ysgol yr Awdurdod ac mae mynediad a chluddiant o'r cartref i'r ysgol i'r ddarpariaeth honno ar gael fel gwasanaeth naturiol y Sir.

Ar gyfer disgyblion sydd yn byw yn nalgylch Caergybi sydd yn dymuno derbyn addysg gyfrwng Cymraeg / ddwyieithog, mae darpariaeth ar gael i gludo'r disgyblion o'r dalgylch i Ysgol Uwchradd Bodedern. Mae'r cludiant i'r ysgol yn rhad ac am ddim. Mae'r ddarpariaeth yma yn ddarpariaeth hanesyddol

3. Cyflawni deilliannau 1-7 :

Deilliant 1: Mwy o blant saith oed yn cael eu haddysgu drwy gyfrwng y Gymraeg

Nod: Cynyddu'r ganran o ddisgyblion fydd yn dilyn trac iaith Gyntaf ac a asesir yn y Gymraeg fel iaith Gyntaf ar ddiwedd y Cyfnod Sylfaen erbyn haf 2017 gan anelu at 86% erbyn 2020.

Canran y plant saith oed a asesir yn y Gymraeg fel iaith Gyntaf ar ddiwedd y Cyfnod Sylfaen:

Sefyllfa gyfredol:	Targedau:			
2015-16	2016-17	2017-18	2018-19	2019-20
72.4%	76%	80.4%	84.8%	86%

Amcanion:

1. Cynyddu nifer y dysgwyr saith oed sy'n cael eu haddysgu drwy gyfrwng y

Gymraeg.

2. Sicrhau bod cynigion Ysgolion yr 21^{ain} Ganrif yn cryfhau'r darpariaeth gyfrwng Cymraeg.
3. Cynyddu'r gallu i fanteisio ar ddarpariaeth cyfrwng Cymraeg drwy gynlluniau trochi a chanolfannau i hwyrddyfodiaid.
4. Targedu'r ysgolion hynny nad ydynt yn cydymffurfio â Pholisi Iaith Adran Dysgu Gydol Oes y Cyngor

Datganiad cefnogol:

1. Mae'r niferoedd uchod yn cymharu'n ffafriol iawn gyda'r rhan fwyaf o awdurdodau Cymru, ond mae'r Awdurdod yn cydnabod bod angen cryfhau'r ddarpariaeth iaith gyntaf yn yr ysgolion sydd wedi dewis asesu Cymraeg fel ail iaith. Gyda bwriad Llywodraeth Cymru i ddileu Cymraeg ail iaith, mae'r Awdurdod mewn sefyllfa gref i ymateb i'r gofyn hwnnw.
2. Yr un yw'r disgwyliad mewn perthynas â'r Gymraeg ar gyfer pob ysgol, sef rhoi cyfle i holl ddisgyblion y Sir fod yn hyderus ddwyieithog. Yn sgîl hyn, mae unrhyw gynlluniau newydd a gyflwynir, megis cynigion ar gyfer Ysgolion yr 21^{ain} Ganrif, yn ddarostyngedig i ofynion Strategaeth Iaith yr Awdurdod a Pholisi Iaith Adran Dysgu Gydol Oes y Cyngor.

Bu cryn ail-fodelu yn yr Awdurdod yn ddiweddar. Caewyd nifer o ysgolion llai a throsglwyddodd y disgyblion i ysgolion cyfagos, yr oll ohonynt yn ysgolion cyfrwng Cymraeg. Yn 2017, bydd dwy ysgol newydd yn agor yng Ngogledd y Sir sef:

- Ysgol y Llannau, ysgol ardal fydd yn gwasanaethu tri phentref ble mae'r ysgolion yn cau - Ysgol Llanfachraeth, Ysgol Ffrwd Win ac Ysgol Cylch y Garn. Bydd yr ysgol newydd yn ysgol cyfrwng Cymraeg ac yn parhau gyda'r gwaith a wneir yn y tair ysgol bresennol.
- Ysgol Cybi, yn nhref Caergybi. Bydd yr ysgol yn derbyn disgyblion o ysgolion Y Parc, Llaingoch a Thomas Ellis. Bydd yr ysgol hon hefyd yn ysgol cyfrwng Cymraeg, gan gryfhau'n sylweddol y ddarpariaeth ieithyddol i ddisgyblion y dref.

Mae ymgynghoriad ar ddyfodol ysgolion de-orllewin y Sir a hefyd ysgolion dalgylch Llangefni yn weithredol ar hyn o bryd. Arfaethir sefydlu ysgol ardal yn ardal Niwbwrch i ddarparu addysg i ddisgyblion ysgolion Bodorgan, Niwbwrch, Dwyran a Llangaffo maes o law. Bydd yr ysgol hon hefyd yn gyfrwng Cymraeg ac yn darparu addysg Gymraeg gyflawn. Mae'r Awdurdod yn gwbl ymrwymedig i ddarparu gofodau dysgu o'r radd flaenaf ble mae'r Gymraeg yn cael ei hybu a'i meithrin. Mae'r Awdurdod yn cynllunio'n fwiadus ar gyfer wynebu heriau datblygiadau mawrion arfaethedig yn y Sir yn y dyfodol.

3. Mae Strategaeth Iaith yr Awdurdod a Pholisi Iaith Adran Dysgu Gydol Oes y Cyngor yn rhoi pwyslais ar ddwyieithrwydd a'r nod o osod sylfeini cadarn ar gyfer y Gymraeg yn y blynyddoedd cynnar a datblygu ar hyn yn y cyfnodau allweddol sy'n dilyn, nid yw'r angen i 'fesur y galw' yn berthnasol yn lleol. Mae'r Awdurdod yn cefnogi'r ddarpariaeth i blant o oedran 3 i fyny drwy un o ddwy ffordd:
 - Cefnogi drwy grant 41 o leoliadau nas cynhelir - 28 drwy'r Mudiad Meithrin a 11 trwy Gylchoedd Chwarae WPPA. Gwneir y ddarpariaeth uchod ar y ddealltwriaeth bod y lleoliadau'n gweithredu Polisi Iaith yr Awdurdod.
 - Cyllido ysgolion drwy'r fformiwla Ariannu Teg i gynnal dosbarth meithrin. Ym mis Ionawr 2016 roedd gan 41 o ysgolion ddosbarth meithrin ar gyfer 680 o ddisgyblion.

Mae'r Awdurdod yn darparu cefnogaeth i'r staff perthnasol. Yn y sector nas cynhelir, cyflogir tair athrawes gefnogol sydd yn ymweld â'r lleoliadau'n gyson. Mae darparu arweiniad i weithredu gofynion y Polisi Iaith yn greiddiol i'w cefnogaeth. Yn y sector ysgolion, cyflogir un athrawes gefnogol trwy GwE i weithio gyda'r ysgolion. Yn ystod y blynyddoedd diwethaf mae'r prosiect 'Dechrau'n Deg' wedi datblygu'n gryf ar yr Ynys. Mae gweithwyr 'Dechrau'n Deg' yn gweithio ar ddatblygu'r ddarpariaeth gyda'r lleoliadau yma. Mae deg meithrinfa ar yr Ynys, naw ohonynt yn cael eu rhedeg yn breifat er y ceir cyswllt gyda mudiad gwirfoddol mewn pedair ohonynt. Mae'r un arall yn cael ei chynnal drwy bwyllgor Cymunedau'n Gyntaf yng Nghaergybi. Mae'r awdurdod yn awyddus i gydweithio gyda darparwyr y meithrinfeydd preifat i hyrwyddo amcanion ieithyddol y Polisi Iaith.

4. Mae Canolfan Iaith ym Môn. Nod y Ganolfan Iaith yw darparu cwrs dwys yn y Gymraeg i fewnfudwyr er mwyn eu galluogi i ymdoddi i'r gymdeithas ddwyieithog a chyfranogi'n llawn o brofiadau addysg ddwyieithog. Mae'r ddarpariaeth hon yn greiddiol i gynorthwyo ysgolion cynradd ac uwchradd i weithredu'r Polisi Iaith cyfredol. Mae un Ganolfan Iaith ym Moelfre gydag uned loeren yn Ysgol Llanfawr ac mae'n fwrriad i gynnal y ddarpariaeth bresennol. Eleni, treialwyd darpariaeth gyffelyb ar gyfer hwyrddyfodiaid i'r ysgolion uwchradd er mwyn diwallu'r angen. Cynhaliwyd cynllun peilot mewn Canolfan Iaith newydd a leolir yn Ysgol Uwchradd Bodedern. Diweddarwyd a digideiddiwyd cynllun Canolfan Iaith Uwchradd Gwynedd a thrwy ddefnydd o'r grant iaith, a chyfraniad gan y pum ysgol uwchradd ar yr ynys, bu'r arbrawf yn llwyddiant. Nid oes cyllid i barhau gyda'r gyfundrefn ar hyn o bryd, er bod galw amdano, ond y mae'r Awdurdod yn ymrwymedig i ddarparu gwasanaeth cyffelyb os daw mewnlifiad sylweddol i'r Ynys yn sgil datblygiadau'r dyfodol (e.e. Wylfa B)
5. Mae'r Awdurdod yn llwyr ymroddedig i sicrhau fod pob disgybl sydd yn derbyn ei addysg yn y Sir yn meddu ar feistrolaeth lwyr o'r Gymraeg ar ddiwedd eu gyrfa addysgol. Damcaniaeth yr Awdurdod yw mai 'hawl y plentyn' yw gallu cyfathrebu'n rhugl yn y ddwy iaith gan ganiatáu iddynt fod yn rhan llawn o'r gymdeithas ddwyieithog yr ydym oll yn byw ynddi. Dylai pob disgybl fod yn hyfedr ddwyieithog i allu cyfathrebu, gweithio a bod yn rhan llawn o ddiwylliant yr ardal hon ac mae darparu gwybodaeth i'r holl randdeiliaid yn hanfodol i lwyddiant y broses honno.
6. Mae'r Siarter Iaith ar waith yn holl ysgolion y Sir ers dwy flynedd ac y mae ymron i bob ysgol gynradd wedi derbyn achrediad Efydd y cynllun ddiwedd y flwyddyn addysgol ddiwethaf. Rhan annatod o weithdrefnau'r Siarter yw'r ymwneud â rhieni, Llywodraethwyr a'r gymdeithas leol. Darperir gwybodaeth i rieni trwy bamffled pwrpasol a chyflwyniadau gan benaethiaid ysgolion ac aelodau o gynghorau ysgol. Mae llwyddiant y Siarter Iaith a'i hamcanion yn ddibynnol ar gydweithrediad yr holl randdeiliaid ac mae enghreifftiau niferus o lwyddiannau yn y ddwy flynedd ddiwethaf. Mae ewyllys dda ryfeddol tuag at yr iaith, dealltwriaeth o fanteision dwyieithrwydd a chydabyddiaeth gyffredinol na ddylai'r un plentyn gael ei amddifadu o'r fraint hon.

Un o ofynion penodol y Siarter yw penodi lladmeryddion dros yr iaith a bydd yr Awdurdod yn ymchwilio ymhellach i gyfleoedd i gryfhau'r rôl honno ochr yn ochr â gwasanaeth Menter Iaith Môn. Bu'r Awdurdod yn datblygu partneriaethau yn ystod y blynyddoedd diwethaf er mwyn cyfoethogi profiadau'r disgyblion drwy'r Gymraeg. Mae'n nod i gryfhau eto'r cydweithio hwn gyda'r partneriaid gyda'r bwriad o ddatblygu a rhannu gweledigaeth gytûn ar gyfer datblygiad y Gymraeg yn Ynys Môn. Mae'r cysylltiadau gyda'r sector cyn-ysgol nas cynhelir, Menter Iaith Môn, Yr Urdd, y

Gwasanaeth Ieuenctid, Adran Hamdden y Cyngor Sir a Mudiad y Ffermwyr Ifanc wedi ei sefydlu ac maent yn rhan o Fforwm Iaith Addysg Môn. Crëwyd cysylltiadau hefyd gyda'r sector 14-19 a Phrifysgol Bangor ac y mae yna gynrychiolaeth o aelodau etholedig yn aelodau hefyd. Cred yr Awdurdod mai trwy feithrin a chryfhau cysylltiadau traws sector yn y modd hwn y gellir diwallu'r angen am ddarpariaeth eang a hyfyw drwy'r Gymraeg yn y gymdeithas y mae ein hysgolion yn ei wasanaethu. Bydd yr Awdurdod yn adeiladu eto ar y berthynas hon ac mae'n fwriad parhau i sefydlu partneriaethau cymdeithasol, addysgol a byd busnes i hyrwyddo'r iaith yn ein hysgolion. Mae Strategaeth Iaith Cyngor Ynys Môn yn allweddol i'r datblygiad hwn hefyd.

Mae'r Siarter Iaith yn weithredol yn y sector cynradd, ac mae gofyn cynyddol gan yr ysgolion uwchradd am gyfundrefn gyffelyb. Yn ddibynnol ar beilot Cyngor Sir Gwynedd mewn ysgolion peilot, bydd yr Awdurdod yn symud i sefydlu Siarter Iaith ar gyfer y sector uwchradd. Bydd hyn yn ei hanfod yn gymorth i gryfhau'r continwmm ieithyddol yn yr Awdurdod.

Deilliant 2: Mwy o ddisgyblion yn parhau i wella eu sgiliau Cymraeg wrth drosglwyddo o'r ysgol gynradd i'r ysgol uwchradd

Nod: sicrhau fod disgyblion sydd yn trosglwyddo i'r sector uwchradd yn parhau i ddilyn y trac iaith gyntaf a ddilynwyd ganddynt yn y sector cynradd a bod disgyblion oedd yn dilyn tCymraeg ail iaith yn cael eu hannog i symud i Gymraeg iaith gyntaf pan fo hynny'n briodol, gan anelu at 80% yn cael eu hasesu yn Gymraeg Iaith Gyntaf erbyn 2020.

Canran dysgwyr Blwyddyn 9 sy'n cael eu hasesu yn y Gymraeg fel iaith Gyntaf ar ddiwedd CA3:

Sefyllfa gyfredol:	Targedau:			
2015-16	2016-17	2017-18	2018-19	2019-20
67.3%	70%	73%	77.3%	80%

Amcanion:

1. Cynyddu canran y disgyblion Blwyddyn 9 sy'n cael eu hasesu yn y Gymraeg (Iaith Gyntaf)
2. Sicrhau trosglwyddo mwy effeithiol rhwng y cyfnod cyn ysgol i ddarpariaeth statudol, rhwng Cyfnod Allweddol 2 a 3 a Chyfnodau Allweddol 3 a 4.
3. Sicrhau cyfran uwch o ddarpariaeth gyfrwng Cymraeg o fewn ysgolion y Cyngor Cynyddu'r defnydd o'r Gymraeg fel cyfrwng addysgu a dysgu

Datganiad cefnogol:

1. Mae'r % a asesir yn y Gymraeg fel iaith Gyntaf ar ddiwedd CA3, mewn cymhariaeth ag awdurdodau eraill, yn dda. Fodd bynnag mae lle i wella ymhellach trwy gryfhau'r ddarpariaeth Cymraeg iaith Gyntaf yn y CS a CA2 a thracio disgyblion yn CA3. Sefydlwyd trefn i gydlynwyr iaith dracio disgyblion ar draws Bl 7,8 a 9. Bydd deilliant y drefn hon i'w gweld yn ystod oes y cynllun hwn.
2. Mae'r % sydd yn llwyddo i ennill gradd TGAU Cymraeg Iaith Gyntaf (A*-C) wedi cynyddu yn ystod y blynyddoedd diwethaf (77.5% yn Haf 2016). Mae gwella dilyniant rhwng CA2 a CA3 wedi cael dylanwad cadarnhaol ar y % sydd yn symud ymlaen i sefyll arholiad TGAU mewn Cymraeg Iaith Gyntaf. Mae angen cynyddu ymhellach nifer y disgyblion sydd yn cael y cyfle i barhau i ddilyn eu pynciau trwy gyfrwng y Gymraeg yn y sector uwchradd. Mae'r Awdurdod yn monitro targedau iaith yr

ysgolion uwchradd ac yn annog gosod targedau heriol. Mae angen parhau i gynyddu'r ganran a asesir mewn Cymraeg iaith gyntaf yn CA3 drwy sicrhau bod yr ysgolion yn gosod targedau heriol ac yn gweithredu i'w cyflawni. Bydd y gweithgarwch hwn hefyd yn caniatáu cynnal trafodaeth barhaus gydag ysgolion unigol fel bod y disgyblion yn cael y cyfleoedd gorau i gyflawni yn unol â'u gallu erbyn diwedd CA4. Bydd yr Awdurdod yn monitro targedau iaith yr ysgolion ac yn herio'r trefniadau'n uniongyrchol trwy'r Gwasanaeth Gwella Ysgolion Rhanbarthol (GwE) i sicrhau cynnydd yn niferoedd y disgyblion sydd yn dilyn Cymraeg iaith Gyntaf hyd at ddiwedd CA4.

3. Er bod dilyniant rhwng y Cyfnod Sylfaen a rhwng y Cyfnod Sylfaen a Chyfnod Allweddol 2 yn dda, mae peth gostyngiad yn y % gafodd asesiad athro Cymraeg iaith gyntaf yn B9 ar ôl derbyn asesiad Cymraeg iaith Gyntaf yn CA2 yn ystod y blynyddoedd diwethaf. Mae'r ffigur wedi lleihau eto yn 2016. Mae'r Awdurdod yn disgwyl i'r ysgolion uwchradd i roi sylw i hyn ac mae sicrhau cysondeb gweithrediad y Polisi iaith yn un o flaenoriaethau Cynllun Strategol Iaith y Cyngor. Er bod niferodd disgyblion yn gallu amrywio'n sylweddol dros gyfnod, mae'r data uchod yn awgrymu bod lleihad yn y niferodd sydd yn parhau i ddilyn y trac iaith a osodwyd yn y sector cynradd ar ôl iddynt drosglwyddo i'r uwchradd. Bydd yr Awdurdod yn rhoi sylw i hyn, ac yn ei fonitro, er mwyn sicrhau'r dilyniant ieithyddol.
4. O ran dilyniant yn y defnydd o'r Gymraeg, mae disgwyl i bob ysgol gynllunio dilyniant yn y Gymraeg fel pwnc ac fel cyfrwng dysgu ar gyfer pob disgybl. Caiff ysgolion uwchradd wybodaeth am garfanau iaith pob disgybl [hyfedredd dwyieithog pob disgybl] gan y Cyd-Gysylltydd iaith dalgylchol, wrth iddynt drosglwyddo o'r ysgol gynradd. Mae disgwyl i bob ysgol ddefnyddio'r wybodaeth ar gyfer penderfynu ar y rhaglen er mwyn gwella sgiliau yn y Gymraeg. Adroddir ar ddilyniant ieithyddol disgyblion o Flwyddyn 6 i Flwyddyn 7 ac ymlaen gan y Cyd-Gysylltydd wrth iddynt olrhain datblygiad yn ôl carfanau iaith. Mae'r ysgolion uwchradd yn defnyddio'r wybodaeth carfanau iaith wrth osod targedau ar ddechrau B7, a bydd yr Awdurdod yn monitro'r datblygiad ym mlynnyddoedd 7, 8 a 9 i sicrhau fod y datblygiad ieithyddol yn parhau. Er mwyn gosod targed meintiol mae angen sefydlu gwaelodlin, ac mae hynny i'w wneud ar ddechrau'r cynllun. Mae'r Awdurdod yn cydweithio â Theuluoedd Ysgolion Môn ac ysgolion unigol i'w cymell i dderbyn eu haddysg trwy gyfrwng y Gymraeg. Derbyniodd 72.5% o ddisgyblion B6 asesiad Cymraeg iaith Gyntaf ar ddiwedd CA2 yn Haf 2016, ac mae ewyllys yn yr ysgolion a'r Awdurdod i gynyddu'r nifer fydd yn dilyn eu pynciau trwy gyfrwng y Gymraeg. Mae'r Awdurdod yn trafod gyda'r ysgolion hyn ac yn cytuno ar dargedau cyraeddadwy i gynyddu'n niferoedd fydd yn dilyn trac iaith gyntaf er lles y disgyblion ac i sicrhau eu bod yn hyfedr yn y Gymraeg erbyn diwedd eu gyrfa addysgol. Proses sy'n parhau yw hon ond arfaethir i sefydlu'r drefn yn y Cyfnod Sylfaen ac ymestyn drwy'r ysgolion gydag amser. Mae'r Awdurdod wedi mabwysiadu cynllun 'Siarter Iaith' ar y cyd gyda'r ysgolion, (gweler datganiad 6, Deilliant 1) Mae'r cam hwn wedi cryfhau addysg cyfrwng Cymraeg' ein hysgolion. Mae Penaethiaid ysgolion cynradd yr Awdurdod yn gefnogol i egwyddorion y Siarter.

Deilliant 3: Mwy o fyfyrwyr 14-16 yn astudio ar gyfer cymwysterau drwy gyfrwng y Gymraeg

Nod: Cynyddu nifer y disgyblion 16 oed sydd yn dilyn cyrsiau drwy gyfrwng y Gymraeg Gosodwyd targedau heriol, ond realistig, o 80% o ddisgyblion CA4 yn dilyn o leiaf dau bwnc drwy'r Gymraeg ac 48% yn dilyn o leiaf pum pwnc erbyn 2020.

Deilliant 4: Mwy o fyfyrwyr 14-19 oed yn astudio pynciau drwy gyfrwng y Gymraeg, mewn ysgolion, colegau a dysgu seiliedig ar waith.

Nod: Cynyddu o 5% nifer y myfyrwyr ôl-16 sydd yn dilyn cyrsiau drwy gyfrwng y Gymraeg erbyn 2020

Canran y dysgwyr a gofrestrwyd ar gyfer TGAU Cymraeg Iaith Gyntaf ynghyd ag o leiaf ddau gymhwyster drwy gyfrwng y Gymraeg:

Sefyllfa gyfredol:	Targedau:			
2015-16	2016-17	2017-18	2018-19	2019-20
73.6%	75 %	76.5%	78%	80%

Canran y dysgwyr a gofrestrwyd ar gyfer TGAU Cymraeg Iaith Gyntaf ynghyd ag o leiaf bum cymhwyster pellach ar lefel 1 neu lefel 2 drwy gyfrwng y Gymraeg:

Sefyllfa gyfredol:	Targedau:			
2015-16	2016-17	2017-18	2018-19	2019-20
42.7%	44%	45%	46.5%	48%

Amcanion:

1. Cynyddu canran y myfyrwyr 14-16 sy'n astudio ar gyfer cymwysterau drwy gyfrwng y Gymraeg.
2. Sicrhau bod darpariaeth i ddysgwyr 14-19 oed yn cydymffurfio â Mesur Dysgu a Sgiliau (Cymru) 2009
3. Cynyddu canran y myfyrwyr 16-19 oed sy'n astudio pynciau drwy gyfrwng y Gymraeg mewn ysgolion.
4. Gweithio drwy Rwydweithiau ardal 14-19 a Fforymau 14-19 er mwyn cynnal a gwella darpariaeth gyfrwng Cymraeg.

Datganiad cefnogol:

1. Mae pob ysgol yn ymateb i ofynion y Mesur Dysgu a Sgiliau ac yn manteisio oddi wrth bartneriaethau cydweithredol.
2. Parheir i hyrwyddo datblygiad addysg cyfrwng Cymraeg fel un o brif flaenoriaethau strategol y Rhwydwaith 14-19 a sicrhau dilyniant ieithyddol priodol fel rhan greiddiol o gylch gorchwyl grwpiau gweithredol y Rhwydwaith. Mae'r protocolau cyllido cydweithio lleol yn nodi'r disgwyliad i bob cwrs 14-16 gaiff ei gyllido trwy'r grant fod ar gael yn ddwyieithog [mewn eithriadau prin yn unig y rhoddir ystyriaeth i gefnogi cyrsiau fydd ar gael mewn un iaith yn unig]. Yn unol â'r Mesur Dysgu a Sgiliau mae pob ysgol yn sicrhau bod pob disgybl CA4 yn gwneud defnydd o'r Cynllun Llwybr Dysgu unigol sydd ar gael yn ddwyieithog i gofnodi ei lwybr dysgu.
3. Gwna'r Rhwydwaith 14-19 ddefnydd o grant refeniw 14-19 i hyrwyddo darpariaeth cyfrwng Cymraeg/ddwyieithog ôl-16. Ceir dilyniant ieithyddol ar gyfer y darpariaethau cydweithredol galwedigaethol CA4. Arweinir y gwaith cynllunio strategol sydd ei angen yng nghyd-destun gofynion agenda Trawsnewid gan Gonsortiw m ôl-16 Gwynedd ac Ynys Môn. Rhoddir sylw i adnabod y prif ffactorau sy'n dylanwadu ar ddewis cyfrwng dysgu ôl-16. Mae gwaith y Consortiw m ôl-16, wrth adnabod anghenion a phennu blaenoriaethau, yn ystyried data am gyfrwng iaith. Adnabuwyd yr angen i gysoni prosesau derbyn dysgwyr ar gyrsiau ôl-16 yr ardal i sicrhau eu bod yn derbyn gwybodaeth am y cyfrwng yr addysgir pwnc ynddo. Yn ogystal, mae angen

sefydlu fframwaith o fesurau ar gyfer y Gymraeg fel bo darpariaeth ôl-16 gan gynnwys cyrsiau galwedigaethol yn cael ei fonitro ac i adnabod bylchau mewn darpariaeth cyfrwng Cymraeg. Elfen arall o waith y Consortiwm fydd adnabod cyfleoedd yn yr economi ble mae'r defnydd o'r Gymraeg yn hanfodol ar gyfer gwaith.

Deilliant 5: Mwy o ddisgyblion a myfyrwyr â sgiliau uwch yn y Gymraeg

Nod: Bod ysgolion yn gosod targedau realistig, heriol a chyraeddadwy ar gyfer ein myfyrwyr. Gan anelu at y targedau canlynol erbyn 2020:

- 41.9% D6+ ar ddiwedd CS
- 40.9% L5+ ar ddiwedd CA2
- 70.1% L6+ ar ddiwedd CA3
- 20.5% A*/A TGAU Cymraeg Iaith Gyntaf ar ddiwedd CA4

Ar gyfer disgyblion sydd yn dilyn trac Ail Iaith, anelir at darged o 85% yn ennill graddau TGAU A*-Cmewn Cymraeg Ail Iaith erbyn 2020

Sefyllfa gyfredol:		Targedau:			
		2015-16	2016-17	2017-18	2018-19
CS: D6+	36.4%	40.4%	40.9%	41.4%	41.9%
CA2: 5+	35.3%	39.4%	39.9%	40.4%	40.9%
CA3: 6+	66.5%	68.6%	69.1%	69.6%	70.1%
CA4: A*/A	16.9%	17.8%	18.7%	19.6%	20.5%

Amcanion:

1. Gwella gwaith sgiliau llythrennedd Cymraeg.
2. Gwella darpariaeth a safonau Cymraeg Iaith Gyntaf.
3. Gwella darpariaeth a safonau Cymraeg Ail Iaith.
4. Cynyddu cyfleoedd i ddysgwyr o bob oedran i ymarfer eu Cymraeg tu allan i'r ystafell ddosbarth.

Datganiad Cefnogol:

1. Mae'r Fframwaith Llythrennedd Cenedlaethol (2012) yn chwarae rhan amlwg yng nghynlluniau'r Awdurdod i wella sgiliau llythrennedd disgyblion yn y Gymraeg, yn ogystal un o amcanion Strategaeth Llythrennedd a Rhifedd GwE yw sicrhau bod gan pob disgybl ym mhob ysgol o fewn y rhanbarth y sgiliau iaith a rhif y maent eu hangen i lwyddo ar hyd eu taith trwy'r ysgol. Cefnogir ysgolion gan roi sylw i ddatblygiad llythrennedd yn gyffredinol ynghyd â datblygiad sgiliau yn y Gymraeg. Gwneir hyn drwy hyrwyddo cymunedau dysgu a datblygiad proffesiynol fydd yn rhoi sylw i agweddau perthnasol.
2. Mae'r % sy'n cael asesiad Cymraeg Iaith Gyntaf ar ddiwedd y cyfnodau allweddol a'r % sy'n cyrraedd y lefelau/graddau disgwylidig yn dda. Serch hynny, mae angen parhau i geisio gwella a chodi safonau yn y Gymraeg ac yn y cyd-destun hwn bydd disgwyl i bob ysgol uwchradd ddefnyddio'r carfanau iaith i gynllunio'n ieithyddol ar gyfer defnyddio'r Gymraeg fel cyfrwng dysgu. Rhagwelir hefyd y bydd cydweithio rhwng ysgolion cynradd ac uwchradd o ran sicrhau cyd-ddealltwriaeth dealltwriaeth o lefelau /asesiadau a pharatoi proffiliau ar gyfer eu hachredu yn gymorth i'r cyfeiriad hwn.
3. Mae canlyniadau Cymraeg Ail Iaith ar ddiwedd CA2 a CA3 yn isel. Mae'r targed yn adlewyrchu disgwyliad o gynnydd sylweddol, ac mae'n realistig. Nodir y bydd y rhan fwyaf o ganlyniadau ysgolion unigol yn rhagori ar y targed. Yn yr un modd, bydd

cynnal canlyniad o dros 70% ar gyfer cwrs llawn ar ddiwedd CA4 yn gosod her i'r ysgolion.

4. Mae hyrwyddo'r iaith Gymraeg yn un o flaenoriaethau'r Adran Dysgu Gydol Oes. Mae'r Adran yn cydweithio gyda Menter Iaith Ynys Môn fel partner arweiniol ar yr agweddau isod:
 - Hyrwyddo manteision addysg Gymraeg
 - Hyrwyddo cyrsiau Cymraeg i deuluoedd a rhieni. Codi statws y Gymraeg, yng ngoleuni pobl ifanc
 - Hyfforddiant i weithlu ehangach ysgol i wella sgiliau iaith.

Deilliant 6: Darpariaeth Anghenion Dysgu Ychwanegol (ADY) cyfrwng Cymraeg

Nod: Parhau i sicrhau bod 100% o'r gwasanaethau ar gael twy gyfrwng y Gymraeg.

Amcanion:

1. Gwella darpariaeth Anghenion Dysgu Ychwanegol (ADY) Cyfrwng Cymraeg.

Datganiad cefnogol:

1. Darperir gwasanaethau ADY Ynys Môn yn bennaf trwy'r Cydbwyllgor Anghenion Addysgol Arbennig [CBAAA], sef trefniant ar y cyd â Chyngor Sir Gwynedd. Mae staff y CBAAA yn cynnwys athrawon arbenigol, seicolegwyr addysgol, cydlynnydd datganiadau a staff gweinyddol/clerigol. Yn sgîl hyn, mae gan ddisgyblion a'u rhieni fynediad i wasanaeth sydd yn gwbl ddwyieithog ac mae'r holl broses o lunio datganiadau AAA, gan gynnwys y ddogfennaeth, yn cael ei chynnig i rieni/gwarchodwyr yn Gymraeg neu yn Saesneg. Mae hyn yn adeiladu ar y ddarpariaeth a geir trwy'r cynllun cyfeirio sydd ar waith yn y sector nas cynhelir ac a ariennir.
2. Cydymffurfir yn llwyr â Chôd Ymarfer AAA Cymru. Sicrheir cydraddoldeb o ran darpariaeth iaith ym mhob gwasanaeth a chanfyddir beth yw dewis iaith rhieni yn gynnar yn y broses o ddelio â phlentyn sydd ag ADY. Cynhelir asesiadau yn newis iaith y rhieni a chymerir camau i sicrhau bod pawb sydd a wnelont â'r broses yn cael gwybod am anghenion iaith y plentyn. Cydymffurfir â'r gofynion hefyd o safbwynt darparu cynlluniau addysg unigol yn ddwyieithog a darperir pob gohebiaeth a deunydd ysgrifenedig naill ai'n ddwyieithog neu yn y Gymraeg.
3. Darperir adnoddau cyfrwng Cymraeg neu ddwyieithog ar gyfer y disgyblion. Mae darpariaeth cyfrwng Cymraeg a dwyieithog ar gael ar gyfer yr holl ystod ac amrywiaeth o ADY. Darperir gwasanaeth seicolegol addysg ddwyieithog i Ysgolion Arbennig a phrif-ffrwd. Un anhawster a all godi i'r dyfodol yw sicrhau cyflenwad digonol o seicolegwyr addysg dwyieithog.
4. Mae'n ddisgwyliad i gynorthwywyr cynnal dysgu fod yn ddwyieithog. Mae'r rhan fwyaf o'r hyfforddiant ar eu cyfer hefyd yn ddwyieithog.
5. Mae gan yr Adran Dysgu Gydol Oes gytundeb lefel gwasanaeth gyda SNAP. Sicrheir mewn cyfarfodydd cyswllt â hwynt eu bod yn ymwybodol o'r gofynion arnynt o safbwynt yr iaith Gymraeg.
6. Gan fod yr Awdurdod yn darparu gwasanaeth ADY yn ddwyieithog nid yw'r angen i "fesur y galw" yn berthnasol.

Deiliant 7: Cynllunio'r gweithlu a datblygiad proffesiynol parhaus (DPP)

Nod: Bod gan pob aelod o weithlu addysg yr Awdurdod y gallu i gyfathrebu trwy gyfrwng y Gymraeg i lefel briodol y swydd

Amcanion:

1. Sicrhau cyflenwad digonol o ymarferwyr ar gyfer addysg cyfrwng Cymraeg.
2. Gwella sgiliau ieithyddol a methodoleg ymarferwyr.
3. Integreiddio ystyriaethau cyfrwng Cymraeg ym mhob agwedd ar raglen 'Gwella Ysgolion'

Datganiad cefnogol:

1. Nid oedd unrhyw swyddi dysgu cynradd neu uwchradd a oedd yn gofyn am y gallu i ddysgu drwy gyfrwng y Gymraeg yn wag ar ddechrau Medi 2016. Mae hyn hefyd yn wir am swyddi cynorthwyr dosbarth/dysgu ar gyfer gweithio drwy gyfrwng y Gymraeg. Wrth hysbysebu swyddi mae'r Awdurdod yn datgan ei bod yn ofynnol i ddeiliaid swyddi allu cyfathrebu trwy gyfrwng y Gymraeg a'r Saesneg i lefel briodol y swydd. Anogir staff i ddatblygu eu sgiliau ieithyddol ac fe'u rhyddheir, os bydd angen, i ddysgu neu i loywi eu sgiliau. Mae'r cynllun Teuluoedd Ysgolion yn caniatáu i athrawon a chymorthyddion gydweithio i ddatblygu sgiliau iaith pan fydd gofyn am hynny.
2. Mae GwE, mewn cydweithrediad gyda rhanddeiliaid allweddol eraill, wedi cynllunio a pharatoi Rhaglen Arweinyddiaeth draws sector gynhwysfawr ar gyfer ymarferwyr y Rhanbarth sydd yn cael ei darparu drwy gyfrwng y Gymraeg, ac yn ddwyieithog. Mae'r Awdurdod yn ymrwymedig i feithrin cynhwysedd arweinyddiaeth drwy annog a chefnogi pob ymarferydd i ddatblygu ei botensial arweinyddiaeth ei hun a photensial arweinyddiaeth ymarferwyr eraill. Anogir staff i fanteisio ar y cyfleoedd datblygu proffesiynol effeithiol hyn.
3. Mae'r holl arweiniad a roddir i'r ysgolion i'w gael ac yn cael ei ddarparu gan yr awdurdod drwy gyfrwng y Gymraeg.

Llofnodwyd:..... Dyddiad:

(Mae angen llofnod y Prif Swyddog Addysg o fewn yr awdurdod lleol)

Atodiad 1

Data

Cynllun Strategol y Gymraeg mewn Addysg Ynys Môn 2017-2020:

Cynllun Gweithredu

Strategaeth Iaith

Amcan:	Camau Gweithredu:	Cyfrifoldeb:	Erbyn:	Meini Prawf Llwyddiant:	RAG		
					2017-18:	2018-19:	2019-20:
Cynllun Strategol Y Gymraeg mewn Addysg	<ul style="list-style-type: none"> Llunio Cynllun Strategol Y Gymraeg mewn Addysg ar gyfer 2017-18. Y cynllun i: <ul style="list-style-type: none"> ymateb i ofynion a chanllawiau LIC bod yn gyson a chydawns â Strategaeth Iaith y Cyngor Ymgynghori gyda rhanddeiliaid ar y CSGA 2017-20 (drafft) Cadarnhau y CSGA ai gyflwyno i LIC Cyflwyno CSGA 2017-20 ynghyd a'r Cynllun Gweithredu a disgwyliadau i Benaethiaid Cyflwyno CSGA 2017-20 ynghyd a'r Cynllun Gweithredu a disgwyliadau i Gyrff Llywodraethu ysgolion Pob ysgol i nodi'r Gymraeg fel un o brif flaenoriaethau'r ysgol yn y CDY, gan lunio cynllun gweithredu tair mlynedd ac adolygu'r cynllun yn flynyddol 	<p>Uwch Swyddog Addysg</p> <p>Uwch Swyddog Addysg</p> <p>Penaethiaid Ysgolion</p> <p>Penaethiaid Ysgolion</p>	<p>Tachwedd 2016</p> <p>Rhagfyr 2016</p> <p>Chwefror 2017</p> <p>Mawrth 2017</p> <p>Mehefin 2017</p> <p>Gorffennaf 18/19/20</p>	<p>CSGA 2017-20 wedi ei gymeradwyo gan y Cyngor a LIC</p> <p>CSGA 2017-20 ynghyd a'r Cynllun Gweithredu wedi ei gyflwyno i Gorff Llywodraethol pob ysgol</p> <p>Y Gymraeg yn un o brif flaenoriaethau CDY pob ysgol</p>			

<p>Polisi laith</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Adolygu a diwygio Polisi laith Adran Dysgu Gydol Oes y Cyngor gan sicrhau eu bod yn gyson ac yn gydnaws â: <ul style="list-style-type: none"> ➤ Strategaeth laith y Cyngor ➤ CSGA 2017-20 • Ymgynghori gyda holl ysgolion y Cyngor • Cadarnhau Polisi laith Adran Dysgu Gydol Oes y Cyngor • Adolygu'r Polisi yn flynyddol 	<p>Uwch Swyddog Addysg</p>	<p>Ionawr 2017</p> <p>Chwefror 2017</p> <p>Mawrth 2017</p> <p>Gorffennaf 18/19/20</p>	<p>Polisi laith Adran Dysgu Gydol Oes wedi ei gymeradwyo gan fforwm laith y Cyngor</p>			
<p>Polisi laith Ysgolion</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Pob ysgol i lunio Polisi gan sicrhau ei fod yn gyson ac yn gydnaws â: <ul style="list-style-type: none"> ➤ Polisi laith Adran Dysgu Gydol Oes y Cyngor ➤ Strategaeth laith y Cyngor ➤ CSGA 2017-20 gan sicrhau bod y Polisi wedi: <ul style="list-style-type: none"> ➤ Cael ei drafod gan y Cyngor Ysgol ➤ ei gymeradwyo gan y Corff Llywodraethol ➤ ei rannu gyda rhieni ➤ ei gynnwys ym mhrosiectws yr ysgol ➤ ei gyhoeddi ar wefan yr ysgol • Pob ysgol i gyflwyno eu polisi laith i Bennaeth Dysgu'r Cyngor 	<p>Penaethiaid Ysgolion</p>	<p>Mai 2017</p> <p>Mehefin 2017</p>	<p>Pob ysgol gyda Pholisi iaith sydd yn gyson ac yn gydnaws â Strategaeth laith a CSGA 2017-20 y Cyngor</p>			
<p>Monitro ac arfarnu</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Polisi laith Adran Dysgu Gydol Oes y Cyngor yn cael ei adolygu'n flynyddol • Cynllun Gweithredu CSGA 2017-20 y Cyngor: <ul style="list-style-type: none"> ➤ yn cael ei fonitro'n flynyddol ➤ Arfarniad blynyddol yn cael ei gyflwyno i Fforwm laith y Cyngor ➤ y Fforwm iaith yn craffu ar weithredu'r CSGA 2017-18 	<p>Uwch Swyddog Addysg</p> <p>Pennaeth Dysgu</p> <p>Fforwm iaith</p>	<p>Mehefin 18/19/20</p> <p>Gorffennaf 18/19/20</p>	<p>Polisi laith Adran Dysgu Gydol Oes wedi ei adolygu'n flynyddol – ac wedi ei ddiwygio os yn briodol</p> <p>Fforwm iaith wedi craffu'r Cynllun Gweithredu CSGA 2017-18 yn flynyddol</p>			

	<ul style="list-style-type: none"> Pob ysgol yn monitro'r Polisi Iaith, blaenoriaethau'r CDY (Cymraeg) a Chynllun Gweithredu CSGA 2017-18 gan: <ul style="list-style-type: none"> ➤ Adrodd yn flynyddol i'r Corff llywodraethol ➤ Adrodd yn flynyddol ar gynnydd tuag at amcanion a thargedau y CSGA 2017-20 i Bennaeth Dysgu'r Cyngor 	Penaethiaid ysgolion	Gorffennaf 18/19/20	Pennaeth Dysgu wedi craffu cynnydd ysgolion tuag amcanion a thargedau'r CSGA 2017-20			
--	--	----------------------	---------------------	--	--	--	--

Deilliant 1:	Mwy o blant saith oed yn cael eu haddysgu drwy gyfrwng y Gymraeg				Targedau:		
					2017-18:	2018-19:	2019-20:
					80.4%	84.8%	86%
Amcan:	Camau Gweithredu:	Cyfrifoldeb:	Erbyn:	Meini Prawf Llwyddiant:	RAG		
					2017-18:	2018-19:	2019-20:
1	<p>Cynyddu nifer y dysgwyr saith oed sy'n cael eu haddysgu drwy gyfrwng y Gymraeg.</p> <ul style="list-style-type: none"> Pob ysgol wedi cael eu cyfarwyddo'n glir o ddisgwyliadau'r Awdurdod parthed polisi iaith a strategaeth iaith yng nghyfarfod Arfer Dda Chwefror 2017. Pob ysgol Cyfrwng Cymraeg yn asesu cynnydd iaith disgyblion BI 2 yn y Gymraeg Mehefin 2017. Awdurdod i gynnig hyfforddiant torchi 3-7 oed ar gyfer ysgolion penodol cyn diwedd Mawrth 2017. Ardal Caerdybi. Ysgolion i fuddsoddi mewn hyfforddiant llefaredd GwE sy'n rhoi ystyriaeth i llefaredd yn y Cyfnod Sylfaen Mehefin 2017 YH GwE yn monitro'r ddarpariaeth Trochi drwy ymweliadau ar lawr dosbarth ac yn adrodd ar gynnydd i'r Awdurdod, Gorffennaf 2017 	<p>Uwch swyddog Awdurdod</p> <p>Ysgolion Cynradd</p> <p>Uwch Swyddog/ GwE</p> <p>GwE</p> <p>Ysgolion Cynradd</p>	<p>Mehefin 2017</p> <p>Chwefror 9fed</p> <p>Mehefin 2017</p> <p>Mawrth 2017</p> <p>Mehefin 2017</p> <p>Gorffennaf 2017</p>	<p>Disgwyliad cenedlaethol a sirol yn gwbl glir i holl Benaethiaid Ysgolion Cynradd</p> <p>95.7% o ysgolion cynradd Môn yn asesu disgyblion diwedd cyfnod Sylfaen mewn Cymraeg Mehefin 2017</p> <p>Hyfforddiant trochi wedi ei dargedu i godi hyder staff penodo yn ardaloedd Caerdybi.</p> <p>Adroddiadau monitro GwE yn nodi tystiolaeth o ddarpariaeth effeithiol mewn dulliau trochi ym</p>			

	<ul style="list-style-type: none"> Ysgolion targed i gyd weithio YiY drwy gynllunio gweithgareddau addas hefo ysgolion sydd eisoes yn defnyddio dulliau trochi llwyddiannus. Barn GwE/ Tystiolaeth data. 		Tachwedd 2017	<p>mhob ysgol sydd wedi ei thargedu. Canran o ddisgyblion yn gwneud cynnydd mewn Cymraeg yn codi 6% erbyn 2020</p> <p>Partneriaethau a chynlluniau llwyddiannus YiY yn codi safonau Cymraeg CS</p>			
2	<p>Sicrhau bod cynigion Ysgolion yr 21ain Ganrif yn cynnig ystyriaeth lawn o ddarpariaeth gyfrwng Cymraeg.</p> <ul style="list-style-type: none"> Awdurdod yn cydweithio gyda Cyrff Llywodraethu i osod cyfeiriad strategol pendant yn datgan y gofyn i bob ysgol newydd gael ei hadnabod yn Ysgol Cyfrwng Cymraeg . [Yn unol a rhaglen moderneiddio] Awdurdod yn cyd weithio gyda'r partneriaethau amrywiol fel Menter Môn, i ddwyn perswâd ar gymunedau ar fanteision dwyieithrwydd llawn. Cyrff Llywodraethu cysgodol a pharhaol yn ymrwymo i'r strategaeth a Pholisi Iaith y Sir ac yn gweithredu'n gefnogol i warchod a ddatblygu ysgolion Cyfrwng Cymraeg. 	<p>Uwch Swyddogion Awdurdod Addysg</p> <p>Cyrff Llywodraethu</p>	Yn syth ac yn unol a rhaglen moderneiddio	<p>Cymraeg ydi statws ieithyddol 100% ysgolion sy'n agor o'r newydd</p> <p>Holl ran ddeiliad wedi derbyn statws iaith Cymraeg bob ysgol newydd</p> <p>Cynnydd mewn cyfathrebwyr Cymraeg hyfedr 2020. Cyrraedd targed o gynnydd 6%</p>			
3	<p>Cynyddu'r gallu i fanteisio ar ddarpariaeth cyfrwng Cymraeg drwy gynlluniau trochi [a chanolfannau i hwyrddyfodiaid.]</p> <p>Arian grant Blynyddoedd Cynnar i ddarparu hyfforddiant trochi Mawrth 2017 [Ysgolion targed, ardal Caergybi,].</p>	Uwch swyddog Awdurdod Addysg. GwE	Mawrth 2017	Dulliau trochi dwys yn weithredol ym mhob ysgol targed Tymor yr Haf.			

	<ul style="list-style-type: none"> • Ysgolion Targed yn cynllunio'n strategol drwy blaenoriaethu hyfforddiant Cyfnod Sylfaen a chymryd mantais llawn o'r hyfforddiant trochi mis Mawrth ac Ebrill 2017. • Ymestyn hyfforddiant trochi i ysgolion tu allan i ardal Caergybi drwy ddefnydd o Grant Cymraeg. Mehefin 2017 • [Pennaeth/ UDRh/ Corff Llywodraethu pob ysgol i sicrhau bod cynnydd yn y Gymraeg yn cael blaenoriaeth mewn CDY Haf 2017 ymlaen . • YH yn monitro cynnydd y Gymraeg drwy graffu ar lyfrau , arsylwadau dosbarth, dadansoddi data ac yn adrodd y ôl i'r Awdurdod. • Awdurdod yn parhau gyda'r ymrwymiad cyllidol i gefnogi canolfannau iaith fel eu bod yn cynnal disgyblion hwyrddyfodiad am 10 wythnos ac am dri tymor llawn. • Awdurdod/ GwE i gryfhau defnydd o arbenigedd athrawon Canolfannau iaith i arwain hyfforddiant dulliau trochi mewn ardaloedd penodol yng Nghyfnod Allweddol 2. Hydref 2017 	<p>Ysgolion</p> <p>Ysgolion Awdurdod Addysg</p> <p>Ysgolion</p> <p>GwE</p> <p>Uwch swyddog Awdurdod</p> <p>GwE</p>	<p>Ebrill 2017</p> <p>Gorffennaf 2017</p> <p>Gorffennaf 2017 Tachwedd 2017</p> <p>Ebrill 2017</p> <p>Mawrth 2018</p>	<p>Strategaeth iaith wedi ei fabwysiadu ac ar waith ym mhob ysgol .</p> <p>Canlyniadau mewn Cymraeg yn y CS yn codi 2% yn uwch na'r flwyddyn blaenorol Gorffennaf 2018</p> <p>CDY pob ysgol yn rhoi blaenoriaeth i'r Strategaeth iaith Haf 2017 ac yn gweithredu yn unol a'u anghenion i ddatblygu ymhellach.</p> <p>Tystiolaeth o gynnydd drwy adroddiadau monitro GwE</p> <p>Cyllid wedi ei warchod 2017-18 2018-19 2019-20</p> <p>Defnydd effeithiol o arbenigedd.</p>			
4	<p>Targedu'r ysgolion hynny nad ydynt yn cydymffurfio â Pholisi iaith Adran Dysgu Gydol Oes y Cyngor</p> <ul style="list-style-type: none"> • Yr Awdurdod a GwE i gynnig cyflwyniad i Gadeiryddion ysgolion Targed ar y strategaeth iaith a pholisi iaith y Sir fel bod ganddynt well dealltwriaeth o'r disgwyliadau a'r effaith bydd hyn yn gael ar eu hysgol a'u disgyblion . 	<p>Uwch swyddog Awdurdod GwE</p>	<p>Mehefin 2017</p>	<p>Statws ieithyddol 100% y dosbarthiadau CS yn gwireddu nod ac amcanion y Sir yn llawn erbyn 2019.</p>			

	<ul style="list-style-type: none"> • Cydnabyddiaeth gan yr Awdurdod a GwE na fydd canlyniadau ysgolion targed yn y flwyddyn gyntaf yn cyrraedd y chwarteri uwch mewn Cymraeg yng Nghyfnod Sylfaen erbyn Haf 2017. • Cydnabyddiaeth bydd gan ambell ysgol her i gyrraedd chwarteri uwch dros dwy flynedd mewn Cymraeg.[Haf 2018]. Estynnir cefnogaeth ychwanegol i'r ysgolion hyn. • Ysgolion i dderbyn arweiniad cefnogol gan GwE fel bod safonau mewn Cymraeg yn gwireddu uchelgais yr Awdurdod o gael 95% o Ysgolion Môn yn asesu Cymraeg iaith gyntaf Mehefin 2017 a bod 100% ysgolion Môn yn asesu iaith gyntaf Cymraeg erbyn Mehefin 2019. 			<p>Ysgolion wedi ymateb yn hyderus i her y strategaeth Ac wedi mabwysiadu'r Polisi iaith yn llawn</p> <p>Niferoedd disgyblion sy'n cael eu hasesu Cymraeg iaith gyntaf yn cynyddu . 100% erbyn 2019</p> <p>5%+ uwch o ddisgyblion yn sgorio D5+ erbyn 2020</p>			
--	---	--	--	--	--	--	--

Deiliant 2:		Mwy o ddisgyblion yn parhau i wella eu sgiliau Cymraeg wrth drosglwyddo o'r ysgol gynradd i'r ysgol uwchradd				Targedau:		
						2017-18:	2018-19:	2019-20:
						73%	77.3%	80%
Amcan:	Camau Gweithredu:	Cyfrifoldeb:	Erbyn:	Meini Prawf Llwyddiant:	RAG			
						2017-18:	2018-19:	2019-20:
1	<p>Cynyddu canran y disgyblion Blwyddyn 9 sy'n cael eu hasesu yn y Gymraeg (iaith Gyntaf)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Cydlynwyr iaith Cynradd pob dalgyrch yn gwirio bod disgyblion Bl6 sydd wedi llwyddo 3+ mewn Cymraeg yn dilyn trac Cymraeg iaith gyntaf ym Mlwyddyn 7. • Pob ysgol Uwchradd yn sicrhau eu bod yn glynu tuag at y strategaeth a Pholisi iaith y Sir. 	<p>Ysgol GwE</p> <p>Ysgolion Uwchradd a chynradd</p>	Mehefin 2018	<p>Canran uwch o ddisgyblion yn parhau ar yr un trac ieithyddol o'r Cynradd i'r Uwchradd, Medi 2017</p> <p>Ysgolion Uwchradd yn gwireddu Polisi iaith y Sir Erbyn 2020 bydd 80% o Ysgolion y Sir yn cynnig un trac ieithyddol yng Nghyfnod</p>				

	<ul style="list-style-type: none"> • Pob ysgol Uwchradd i fapio eu strwythur staffio yn ofalus erbyn Haf 2018 fel bod y ddarpariaeth i addysg cyfrwng Cymraeg iaith gyntaf yn cael ei wireddu yn llawn yng Nghyfnod Allweddol 3 erbyn 2020. • Drwy adeiladu ar arferion da o'r cynradd, datblygu'r Siarter iaith i Flwyddyn 7 yn eang . Ee Ffocws parhaus a grymusol o'r Gymraeg ym mhob ysgol Uwchradd o fewn dosbarthiadau, neuadd ffreutur a'r coridor. • Sicrhau bod rhaglen y Siarter iaith yn datblygu blwyddyn ar ôl blwyddyn gyda'r cohort o'r disgyblion sy'n dechrau eu gyrfa ysgol Uwchradd Medi 2017 	Uwchradd		Allweddol 3			
		Ysgolion Uwchradd			Strwythur staffio ysgolion yn hyrwyddo targedau'r Sir. 100% o'r pynciau Cwricwlaidd yn gallu eu addysgu drwy Cyfrwng y Gymraeg		
		Uwchradd Swyddogion Siarter iaith			Ethos Cymraeg amlwg ym mhob Ysgol Uwchradd .		
					Cymreictod disgyblion o'r Cynradd i'r Uwchradd yn gadarn . Tystiolaeth Cyngor Ysgol, aelodaeth Urdd		
2	<p>Hyrwyddo trosglwyddo mwy effeithiol rhwng y cyfnod cyn ysgol i ddarpariaeth statudol, rhwng Cyfnod Allweddol 2 a 3 a Chyfnodau Allweddol 3 a 4.</p> <ul style="list-style-type: none"> • O fewn y sector cynradd, ac yn benodol y Cyfnod Sylfaen pob ysgol i gynllunio rhaglen bartneriaeth bendant gyda rhieni a sefydliadau nas gynhelir i werthu manteision dwyieithrwydd ein cymunedau. Delwedd Cymraeg pob ysgol ym Môn yn gadarn. Cyflwyno polisi trosglwyddo . • Pob dalgylch i sicrhau bod eu polisiâu trosglwyddo yn rhoi ystyriaeth lawn ar adnabod anghenion ieithyddol pob disgybl ar hyd eu taith addysg a bod yr anghenion hynny yn cael ei ddiwallu bob tro i annog hyfedr yn yr iaith Gymraeg yn ogystal a'r Saesneg • Ysgolion Uwchradd yn cydnabod gwaith da'r cynradd i drochi ac yn cadw disgyblion ar drac Cymraeg iaith gyntaf holl ddisgyblion sydd wedi cyrraedd lefel3+ diwedd CA2 Medi 2017. 	Ysgolion Cynradd	Mehefin 2018	.	Cysondeb mewn negeseuon gan 95% o ysgolion Medi 2018 a 100% erbyn 2020		
		Ysgolion Cynradd/ Uwchradd	Mehefin 2017		Tracio carfanau iaith effeithiol gyda'r nod o gael 80% o ysgolion Uwchradd yn cadw holl ddisgyblion trosglwyddo Bl 7 ar un trac iaith erbyn 2020.		
		Ysgolion Uwchradd	Ionawr 2018		Ysgolion Uwchradd yn gosod her uchel a disgwyliadau clir er mwyn gwarchod a mynnu'r Gymraeg i holl rhan ddeiliaid		

	<ul style="list-style-type: none"> Ysgolion i baratoi cynlluniau trosglwyddo CA3 i CA4 bwriadus a strwythuredig fel bod 10% mwy o ddisgyblion yn sefyll 2 bwnc Cyfrwng Cymraeg i TGAU a 5% mwy o ddisgyblion yn sefyll 5 pwnc drwy'r Gymraeg erbyn 2020 ble mae hynny yn resymol bosib 	Ysgolion Uwchradd	Mehefin 2020	ysgol Canran uwch o ddisgyblion yn sefyll arholiad TGAU cyfrwng Cymraeg erbyn 2020. 5% yn fwy.			
3	<p>Hyrwyddo cyfran uwch o ddarpariaeth gyfrwng Cymraeg o fewn ysgolion dwyieithog.</p> <ul style="list-style-type: none"> Ysgolion i adnabod cyfleon priodol ble gellir cynyddu eu darpariaeth Cyfrwng Cymraeg o fewn cynlluniau gwaith pynciau penodol. Cynyddu darpariaeth Cyfrwng Cymraeg blwyddyn ar ôl blwyddyn. Cynnig hyfforddiant Sabothol i athrawon sydd yn d-i hyder yn y Gymraeg 	Ysgolion Uwchradd GWE	Medi 2018	<p>Darpariaeth Cyfrwng Cymraeg yn cynyddu traws bynciol .</p> <p>O leiaf un pwnc sylfaen ychwanegol yn cael ei gynnig bob blwyddyn.</p> <p>Hyfryder Cymraeg athrawon yn cynyddu.</p>			
4	<p>Hyrwyddo defnydd o'r Gymraeg fel cyfrwng addysgu a dysgu er mwyn cynyddu'r % a nodir yng ngharfanau iaith A neu B.</p> <ul style="list-style-type: none"> Ysgolion i fapio yn draws bynciol Cwricwlwm drwy'r Gymraeg Gosod her gyraeddadwy,- adeiladu ar y ganran flwyddyn ar ôl blwyddyn . Dulliau monitro yn mesur cynnydd darpariaeth yn cymryd lle drwy graffu ar lyfrau gwaith / gwirio asesiadau athrawon / tracio data cyrhaeddiad diwedd bob blwyddyn flwyddyn Awdurdod i ddefnyddio data diwedd blwyddyn bob ysgol i fel tystiolaeth gadarn o gynnydd i'r Fforwm iaith. 	Ysgol GWE Awdurdod Uwch Swyddog	Medi 2018 Medi 2018	<p>Cyfeiriad strategol gan bob ysgol i godi canran disgyblion sy'n cael eu haddysgu mewn Cymraeg traws bynciol. Cynnydd darpariaeth ym mhob ysgol bob blwyddyn</p> <p>Darpariaeth cadarn yn codi safon lefel 6,7 ac 8 mewn Cymraeg erbyn diwedd bl 9 5% yn fwy erbyn 2019</p> <p>Adroddiadau blynyddol yn rhoi darlun clir o'r cynnydd yn erbyn CSA.</p>			

Deilliant 3:		Mwy o fyfyrwyr 14-16 yn astudio ar gyfer cymwysterau drwy gyfrwng y Gymraeg			Targedau:		
					2017-18:	2018-19:	2019-20:
					76.5%	78%	80%
Amcan:	Camau Gweithredu:	Cyfrifoldeb:	Erbyn:	Meini Prawf Llwyddiant:	RAG		
					2017-18:	2018-19:	2019-20:
1	<p>Cynyddu canran y myfyrwyr 14-16 sy'n astudio ar gyfer cymwysterau drwy gyfrwng y Gymraeg.</p> <ul style="list-style-type: none"> Pob ysgol i sicrhau bod pob pwnc yn CA4 ar gael trwy gyfrwng y Gymraeg a'r Saesneg. Pob ysgol Uwchradd i gynnwys datganiad ar ddilyniant ieithyddol o CA3 i CA4 yn eu polisi iaith a bod cynyddu'r niferoedd sydd yn dilyn cymwysterau drwy gyfrwng y Gymraeg yn un elfen o'r prif flaenoriaeth – y Gymraeg yn y CDY Codi ymwybyddiaeth rhieni o addysg cyfrwng Cymraeg yn CA4 Anelu at y disgwyliad bydd pob disgybl sydd yn ennill: <ul style="list-style-type: none"> Lefel 5 neu fwy mewn Cymraeg Iaith Gyntaf ar ddiwedd CA3 i ddilyn o leiaf pump pwnc trwy gyfrwng y Gymraeg yn CA4 Lefel 4 mewn Cymraeg Iaith Gyntaf ar ddiwedd CA3 i ddilyn o leiaf dau bwnc trwy gyfrwng y Gymraeg yn CA4 	Penaethiaid Ysgolion Uwchradd	Medi 2020 Medi 2020	Pob pwnc yn CA4 ar gael trwy cyfrwng y Gymraeg a'r Saesneg			

Deilliant 4:		Mwy o fyfyrwyr 14-19 oed yn astudio pynciau drwy gyfrwng y Gymraeg, mewn ysgolion, colegau a dysgu seiliedig ar waith			Targedau:		
					2017-18:	2018-19:	2019-20:
Amcan:	Camau Gweithredu:	Cyfrifoldeb:	Erbyn:	Meini Prawf Llwyddiant:	RAG		
					2017-18:	2018-19:	2019-20:
1	<p>Sicrhau bod darpariaeth i ddysgwyr 14-19 oed yn cydymffurfio â Mesur Dysgu a Sgiliau (Cymru) 2009</p> <ul style="list-style-type: none"> Pob ysgol i sicrhau eu bod yn cydymffurfio â Mesur Dysgu a Sgiliau (Cymru) 2009 	<p>Consortiwm Addysg ôl-16 Gwynedd ac Ynys Môn + Rhwydwaith 14-19</p>	<p>Gorffennaf 17/18/19/20</p>				
2	<p>Cynyddu canran y myfyrwyr 16-19 oed sy'n astudio pynciau drwy gyfrwng y Gymraeg mewn ysgolion.</p> <ul style="list-style-type: none"> Pob ysgol / coleg i sicrhau bod pob pwnc ar gyfer myfyrwyr ôl-16 ar gael trwy gyfrwng y Gymraeg a'r Saesneg. Pob ysgol / Coleg i gynnwys datganiad ar ddilyniant ieithyddol o CA4 - ôl-16 yn eu polisi iaith a bod cynyddu'r niferoedd sydd yn dilyn cymwysterau drwy gyfrwng y Gymraeg yn un elfen o'r prif flaenoriaeth – y Gymraeg yn y CDY Codi ymwybyddiaeth rhieni o addysg cyfrwng Cymraeg ôl-16 Codi ymwybyddiaeth myfyrwyr o gyfleoedd yn yr economi leol ble mae'r defnydd o'r Gymraeg yn hanfodol ar gyfer gwaith 	<p>Consortiwm Addysg ôl-16 Gwynedd ac Ynys Môn</p> <p>Ysgolion Uwchradd</p> <p>Holl rhan ddeiliaid addysg</p>	<p>Medi 2020</p> <p>Medi 2020</p> <p>Medi 2018</p>	<p>Darpariaeth ar gael drwy gyfrwng y Gymraeg wedi ei gynllunio a'i weithredu'n llawn</p> <p>Polisi iaith yn cydymffurfio a gofynion y Sir</p> <p>Noson agored/ llawlyfr / cylch lythyr gwefan yn ddulliau addas o gyfathrebu cyfleon i rieni</p>			
3	<p>Gweithio drwy Rwydweithiau ardal 14-19 a Fforymau 14-19 er mwyn cynnal a gwella darpariaeth cyfrwng Cymraeg.</p>	<p>Ysgolion</p>		<p>Bod cynllun gweithredu strategol</p>			

	<ul style="list-style-type: none"> Sicrhau bod addysg cyfrwng Gymraeg yn un o brif flaenoriaethau y Consortiwm Addysg ôl-16 Gwynedd ac Ynys Môn a'r Rhwydwaith 14-19 Rhwydwaith 14-19 yn rhoi darpariaeth cyfrwng Cymraeg yn flaenoriaeth wrth ystyried darpariaeth cwricwlaidd ôl-16 	Uwchradd a Consortiwm Gwynedd a Mon	Medi 2019	yn ei le i hyrwyddo addysg cyfrwng Cymraeg ôl 16 Cyd weithio effeithiol o fewn sectorau yn adnabod cyfleon ar draws yr Ynys			
--	---	-------------------------------------	-----------	--	--	--	--

Deiliant 5:	Mwy o ddisgyblion a myfyrwyr â sgiliau uwch yn y Gymraeg				Targedau:		
					2017-18:	2018-19:	2019-20:
Amcan:	Camau Gweithredu:	Cyfrifoldeb:	Erbyn:	Meini Prawf Llwyddiant:	RAG		
					2017-18:	2018-19:	2019-20:
1	Gwella gwaith sgiliau llythrennedd Cymraeg.						
2	Gwella darpariaeth a safonau Cymraeg Iaith Gyntaf. <ul style="list-style-type: none"> Pob ysgol i roi sylw i wella safonau Cymraeg Iaith Gyntaf ym mhob CA 	Penaethiaid ysgolion		Cynnydd yn nifer y disgyblion sydd yn: <ul style="list-style-type: none"> Ennill D6+ ar ddiwedd y CS mewn Cymraeg Iaith Gyntaf Ennill L5+ ar ddiwedd CA2 mewn Cymraeg Iaith Gyntaf Ennill L6+ ar ddiwedd CA3 mewn Cymraeg Iaith Gyntaf Ennill graddau A*/A TGAU Cymraeg Iaith Gyntaf 			
3	Gwella darpariaeth a safonau Cymraeg Ail Iaith. <ul style="list-style-type: none"> Sicrhau bod darpariaeth priodol Cymraeg Ail Iaith ar gael i hwyrddyfodiad sy'n arwain at gymhwyster TGAU ar gael ym mhob ysgol. 	Penaethiaid Ysgolion		Disgyblion hwyr ddyfodiad yn ennill cymhwyster perthnasol			

4	<p>Cynyddu cyfleoedd i ddysgwyr o bob oedran i ymarfer eu Cymraeg tu allan i'r ystafell ddosbarth.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pob ysgol uwchradd i ymrwmo i 'Prosiectau Cefnogi Arferion Iaith (PCAI)' ac i hyrwyddo'r defnydd anffurfiol o'r Gymraeg • Pob ysgol Uwchradd a Chynradd i gynnwys datganiad ar ethos Cymreig a diwylliant yn eu llawlyfr a bod hyrwyddo'r defnydd anffurfiol o'r Gymraeg yn un elfen o'r prif flaenoriaeth – y Gymraeg yn y CDY • Pob ysgol, Cynradd ac Uwchradd wedi ymrwmo yn llawn i'r Siarter Iaith. • Pob ysgol i gynnig cyfleon cymdeithasol megis yr Urdd, Ffermwyr Ifanc ayb 		Medi 2018	100% o ymrwymiad			
			Medi2018	Datganiad ar y Gymraeg ym mhob llawlyfr			
			Medi 2018	Siarter Iaith yn weithredol yn yr Uwchradd			
				Clybiau Cymdeithasol all gwricwlaidd yn cael eu cynnig o leiaf un noson yr wythnos am dymor.			

Deiliant 6:	Darpariaeth Anghenion Dysgu Ychwanegol (ADY) cyfrwng Cymraeg				Targedau:		
					2017-18:	2018-19:	2019-20:
Amcan:	Camau Gweithredu:	Cyfrifoldeb:	Erbyn:	Meini Prawf Llwyddiant:	RAG		
					2017-18:	2018-19:	2019-20:
1	Gwella darpariaeth Anghenion Dysgu Ychwanegol (ADY) Cyfrwng Cymraeg.						

Deilliant 7:	Cynllunio'r gweithlu a datblygiad proffesiynol parhaus (DPP)				Targedau:		
					2017-18:	2018-19:	2019-20:
Amcan:	Camau Gweithredu:	Cyfrifoldeb:	Erbyn:	Meini Prawf Llwyddiant:	RAG		
					2017-18:	2018-19:	2019-20:
1	<p>Sicrhau cyflenwad digonol o ymarferwyr ar gyfer addysg cyfrwng Cymraeg.</p> <ul style="list-style-type: none"> Codi ymwybyddiaeth disgyblion ôl 16 o gyfleoedd gyrfaedd ym myd addysg . Cyd weithio gyda'r Brifysgolion hyfforddi Athrawon i gynyddu cyflenwad digonol o ymarferwyr . 						
2	<p>Gwella sgiliau ieithyddol a methodoleg ymarferwyr.</p> <ul style="list-style-type: none"> Holl Ysgolion a chanolfannau Addysg yn annog a chynnal sesiynau gloyw iaith i staff Cyd weithio gydag adnoddau dynol cyrsiau sabothol 		Medi 2019				
3	<p>Integreiddio ystyriaethau cyfrwng Cymraeg ym mhob agwedd ar raglen 'Gwella Ysgolion'</p> <ul style="list-style-type: none"> Pob sector addysg yn cael eu barnu ar ddarpariaeth cyfrwng Cymraeg mewn ymweliadau GwE 	Awdurdod a GwE	2017				

Cynllun Strategol y Gymraeg mewn Addysg – Ynys Môn

Cyfnod Sylfaen:

- Nifer disgyblion yng ngharfan CS, a'r nifer a aseswyd yn y Gymraeg fel Iaith Gyntaf:

CS	2010-11	2011-12	2012-13	2013-14	2014-15	2015-16
Nifer Disgyblion:	682	678	671	721	755	751
Nifer Aseswyd Cymraeg Iaith Gyntaf	469	510	468	520	539	544
% Aseswyd Cymraeg Iaith Gyntaf	68.7%	75.2%	69.7%	72.1%	71.4%	72.4%

- Perfformiad ar ddiwedd Cyfnod Sylfaen (% Sgiliau Llythrennedd a Chyfathrebu – Cymraeg D5+) % o'r nifer a aseswyd yn y Gymraeg fel Iaith Gyntaf:

CS	Perfformiad:			Targedau:			
	2013-14	2014-15	2015-16	2016-17	2017-18	2018-19	2019-20
Ynys Môn	88.1%	89.8%	86.2%	93.0%	93.2%	93.4%	93.6%
GwE	88.4%	88.8%	87.8%	94.4%	94.8%	95.3%	
Cymru	89.8%	91.3%	90.7%				

- Lleoliad asesu Cymraeg Iaith Gyntaf CS yr Awdurdod yn erbyn Awdurdodau eraill:

CS	2011-12	2012-13	2013-14	2014-15	2015-16
1	98.4	97.5	97.8	98.6	98.2
2	75.2	76.4	74.0	76.3	75.4
3	73.3	69.7	72.1	71.4	72.4
4	55.6	55.6	55.4	57.0	56.8
5	23.7	28.1	25.1	26.5	26.6
6	23.2	22.9	24.5	24.3	23.3
Cymru	21.9	22.4	22.2	22.2	22.0
7	21.2	19.9	19.9	20.7	21.0
8	20.5	19.1	19.7	19.2	18.9
9	19.4	18.8	19.3	19.1	18.5
10	17.7	17.4	18.9	18.3	16.6
11	16.7	17.4	18.7	16.4	16.5
12	15.0	15.2	15.1	15.8	15.5
13	13.6	14.2	14.1	14.6	15.3
14	12.2	13.1	12.9	14.4	14.9
15	12.1	12.6	12.0	11.8	13.0
16	10.2	11.9	11.7	11.6	11.4
17	9.8	9.2	10.2	11.3	11.4
18	9.5	8.4	8.6	9.4	8.3
19	6.8	8.0	5.8	6.2	7.1
20	4.6	5.3	5.7	5.7	6.6
21	4.6	5.2	5.1	5.0	4.6
22	4.3	4.9	4.5	4.8	3.5

Cymru

Ynys Môn

Cyfnod Allweddol 2:

- Nifer disgyblion yng ngharfan CA2, a'r nifer a aseswyd yn y Gymraeg fel Iaith Gyntaf:

CA2	2010-11	2011-12	2012-13	2013-14	2014-15	2015-16
Nifer Disgyblion:	659	685	682	644	707	659
Nifer Aseswyd Cymraeg Iaith Gyntaf	530	572	508	468	494	478
% Aseswyd Cymraeg Iaith Gyntaf	80.4%	83.5%	74.5%	72.8%	69.9%	72.5%

- Nifer disgyblion a aseswyd yn y Gymraeg fel Ail Iaith ar ddiwedd CA2:

CA2	2010-11	2011-12	2012-13	2013-14	2014-15	2015-16
Nifer Disgyblion:	659	685	682	644	707	659
Nifer Aseswyd Cymraeg Ail Iaith	128	77	168	179	166	177
Nifer Aseswyd Cymraeg Ail Iaith	19.4%	11.2%	24.6%	27.8%	23.5%	26.9%
Nifer enillodd Lefel 4+	62	26	65	116	83	119
% enillodd Lefel 4+	48.4%	33.8%	38.7%	64.8%	50.0%	67.2%

- Perfformiad ar ddiwedd Cyfnod Allweddol 2 (% Cymraeg Lefel3+ a 4+) - % o'r nifer a aseswyd yn y Gymraeg fel Iaith Gyntaf:

CA2	Perfformiad:			Targedau:			
	2013-14	2014-15	2015-16	2016-17	2017-18	2018-19	2019-20
Ynys Môn: 3+	94.6%	97.6%	96.9%				
Ynys Môn: 4+	83.4%	89.7%	88.0%	94.8%	95.0%	95.2%	95.4%
GwE (4+)	87.2%	89.7%	88.9%	96.4%	97.8%	99.1%	
Cymru (4+)	88.1%	90.5%	90.8%				

Atodiad 1

- Lleoliad asesu Cymraeg Iaith Gyntaf CA2 yr Awdurdod yn erbyn Awdurdodau eraill:

CA2	2011-12	2012-13	2013-14	2014-15	2015-16
1	99.2	99.2	97.5	98.8	97.9
2	83.8	74.9	72.5	69.9	73.1
3	70.9	71.6	71.6	69.8	69.7
4	51.4	50.5	50.2	51.9	50.5
5	21.9	23.1	23.0	22.3	22.1
6	21.6	21.9	21.2	21.5	21.5
Cymru	20.2	20.0	20.2	20.2	21.0
7	20.1	18.8	19.4	19.0	20.4
8	18.9	18.3	18.1	18.7	18.7
9	16.5	17.3	16.2	15.6	17.0
10	15.4	16.4	15.0	15.4	15.6
11	12.2	13.1	13.7	14.3	15.3
12	11.2	12.9	11.9	14.1	13.9
13	10.5	10.4	11.8	12.0	12.4
14	10.0	9.4	11.5	11.2	11.1
15	10.0	8.8	9.8	10.6	10.6
16	8.2	7.8	8.8	9.9	9.8
17	8.1	7.1	8.5	7.8	8.9
18	6.6	6.3	8.3	7.6	7.5
19	5.5	4.5	5.8	5.1	6.0
20	3.9	4.3	4.5	3.9	4.6
21	3.2	3.6	3.7	3.5	4.3
22	2.1	2.7	3.2	3.1	3.2

Cymru

Ynys Môn

Cyfnod Allweddol 3:

- Nifer disgyblion yng ngharfan CA3, a'r nifer a aseswyd yn y Gymraeg fel Iaith Gyntaf:

CA3	2010-11	2011-12	2012-13	2013-14	2014-15	2015-16
Nifer Disgyblion:	736	664	685	622	660	661
Nifer Aseswyd Cymraeg Iaith Gyntaf	466	431	423	418	428	445
% Aseswyd Cymraeg Iaith Gyntaf	63.3%	64.9%	61.8%	67.2%	64.8%	67.3%

- Nifer disgyblion aseswyd yn y Gymraeg fel Ail Iaith ar ddiwedd CA3

CA3	2010-11	2011-12	2012-13	2013-14	2014-15	2015-16
Nifer Disgyblion:	736	664	685	622	660	661
Nifer Aseswyd Cymraeg Ail Iaith	270	233	262	204	232	216
% Aseswyd Cymraeg Ail Iaith	36.7%	35.1%	38.2%	32.8%	35.2%	32.7%
Nifer enillodd Lefel 5+	181	154	199	156	180	148
% enillodd Lefel 5+	67.0%	66.1%	76.0%	76.5%	77.6%	68.5%

- % disgyblion enillodd lefel 3 neu uwch yn CA2 a gafodd asesiad Cymraeg Iaith Gyntaf ar ddiwedd CA3:

CA2 → CA3	2010-11	2011-12	2012-13	2013-14	2014-15	2015-16
% disgyblion enillodd lefel 3+ ar ddiwedd CA2 a gafodd asesiad Cymraeg Iaith Gyntaf ar ddiwedd CA3	77.9%	84.3%	81.3%	87.2%	82.9%	87.7%

- Perfformiad ar ddiwedd Cyfnod Allweddol 3 (% Cymraeg Lefel 5+) - % o'r nifer a aseswyd yn y Gymraeg fel Iaith Gyntaf:

CA3	Perfformiad:			Targedau:			
	2013-14	2014-15	2015-16	2016-17	2017-18	2018-19	2019-20
Ynys Môn	88.4%	93.2%	92.1%	92.8%	93.3%	93.5%	93.7%
GwE	89.9%	92.3%	92.9%	93.8%	94.8%	95.8%	
Cymru	90.1%	90.9%	92.0%				

Atodiad 1

- Lleoliad asesu Cymraeg Iaith Gyntaf CA3 yr Awdurdod yn erbyn Awdurdodau eraill:

CA3	2012	2013	2014	2015	2016
1	86.1	81.2	83.2	82.5	83.7
2	64.9	64.2	67.2	64.8	67.3
3	60.7	61.8	64.8	61.8	64.3
4	36.5	39.0	43.2	36.6	42.2
5	18.8	20.2	21.3	19.9	20.1
6	18.7	18.9	19.4	17.9	19.9
7	17.2	17.1	19.2	17.4	17.9
Cymru	16.8	17.0	17.8	17.0	17.7
8	13.8	15.5	14.1	15.2	15.8
9	13.7	13.0	12.5	13.3	15.1
10	11.0	11.7	12.1	12.7	14.1
11	11.0	11.2	11.8	11.4	13.0
12	10.6	10.5	11.6	11.4	12.7
13	10.4	10.4	10.6	10.5	12.7
14	10.3	10.0	9.7	10.3	10.7
15	9.7	9.3	9.3	9.3	10.5
16	8.4	8.9	8.8	9.2	8.4
17	5.9	6.6	6.7	5.7	5.2
18	4.6	4.6	5.5	5.1	3.9
19	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
20	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
21	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
22	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0

Cymru

Ynys Môn

Cyfnod Allweddol 4:

- Nifer disgyblion yng ngharfan CA4, a'r nifer a safodd arholiad TGAU Cymraeg Iaith Gyntaf:

CA4	2010-11	2011-12	2012-13	2013-14	2014-15	2015-16
Nifer Disgyblion:	687	712	721	640	668	599
Nifer yn sefyll TGAU Cymraeg Iaith Gyntaf	481	499	491	456	426	395
% yn sefyll TGAU Cymraeg Iaith Gyntaf	70.0%	70.1%	68.1%	71.3%	63.8%	65.9%

- Nifer disgyblion yng ngharfan CA4, a'r nifer a safodd arholiad TGAU Cymraeg Ail Iaith (cwrw llawn):

CA4	2010-11	2011-12	2012-13	2013-14	2014-15	2015-16
Nifer Disgyblion:	687	712	721	640	668	599
Nifer yn sefyll TGAU Cymraeg Ail Iaith	106	170	185	150	196	138
% yn sefyll TGAU Cymraeg Ail Iaith	15.4%	23.9%	25.7%	23.4%	29.3%	23.0%

- Perfformiad ar ddiwedd Cyfnod Allweddol 4 (% A*-C TGAU Cymraeg Iaith Gyntaf cwrw llawn) - % o'r nifer a aseswyd yn y Gymraeg fel Iaith Gyntaf:

CA4	Perfformiad:			Targedau:			
	2013-14	2014-15	2015-16	2016-17	2017-18	2018-19	2019-20
Ynys Môn	71.6%	71.6%	77.5%	78.9%	79.6%	80.3%	81.0%
GwE	72.7%	75.6%	76.2%				
Cymru	73.7%	75.1%					

- Perfformiad ar ddiwedd Cyfnod Allweddol 4 (% A*-C TGAU Cymraeg Ail Iaith) - % o'r nifer a aseswyd yn y Gymraeg fel Ail Iaith:

CA4	Perfformiad:			Targedau:			
	2013-14	2014-15	2015-16	2016-17	2017-18	2018-19	2019-20
Ynys Môn	76.1%	81.3%	74.6%				85%
GwE							
Cymru							

- % y disgyblion CA4 a gofrestrwyd ar gyfer TGAU Cymraeg Iaith Gyntaf a astudiodd ar gyfer cymwysterau trwy gyfrwng y Gymraeg:

CA4	2010-11	2011-12	2012-13	2013-14	2014-15	2015-16
% astudiodd 2+ trwy gyfrwng y Gymraeg	69.7%	69.4%	73.4%	75.5%	88.8%	73.6%
% astudiodd 5+ trwy gyfrwng y Gymraeg	48.7%	61.5%	68.1%	60.5%	47.6%	42.7%

Cyfnod Sylfaen - Cyfnod Allweddol 4:

- % disgyblion ym mhob CA a aseswyd yn y Gymraeg fel Iaith Gyntaf:

CA		2010-11	2011-12	2012-13	2013-14	2014-15	2015-16
CS	% Aseswyd Cymraeg Iaith Gyntaf	68.7%	75.2%	69.7%	72.1%	71.4%	72.4%
CA2	% Aseswyd Cymraeg Iaith Gyntaf	80.4%	83.5%	74.5%	72.8%	69.9%	72.5%
CA3	% Aseswyd Cymraeg Iaith Gyntaf	63.3%	64.9%	61.8%	67.2%	64.8%	67.3%
CA4	% yn sefyll TGAU Cymraeg Iaith Gyntaf	70.0%	70.1%	68.1%	71.3%	63.8%	65.9%

Ôl-16:

- Nifer ymgeiswyr TGAU Cymraeg a Chymraeg Ail Iaith ar ddiwedd CA4 a symudodd ymlaen i astudio Cymraeg Iaith Gyntaf / Cymraeg Ail Iaith i Safon Uwch.:

CA4		2010-11	2011-12	2012-13	2013-14	2014-15	2015-16
Cy1	Nifer ymgeiswyr (Cy1)	481	499	491	456	426	395
	nifer sy'n mynd ymlaen i astudio Safon Uwch.	20	24	27	23	27	20
	% sy'n mynd ymlaen i astudio Safon Uwch.	4.2%	4.8%	5.5%	5.0%	6.3%	5.0%
Cy2	Nifer ymgeiswyr (Cy2)	106	170	185	150	196	138
	nifer sy'n mynd ymlaen i astudio Safon Uwch.	3	4	3	5	4	4
	% sy'n mynd ymlaen i astudio Safon Uwch.	2.8%	2.4%	1.6%	3.3%	2.0%	2.9%

Deilliannau Cynllun Strategol y Gymraeg mewn Addysg – Ynys Môn

Deiliant		Sefyllfa Gyfredol:	
Deiliant 1	Canran y plant saith oed a asesir yn y Gymraeg fel iaith Gyntaf ar ddiwedd y Cyfnod Sylfaen	72.4%	
Deiliant 2	Canran dysgwyr Blwyddyn 9 sy'n cael eu hasesu yn y Gymraeg fel iaith Gyntaf ar ddiwedd CA3	67.3%	
	Canran dysgwyr Blwyddyn 6 a aseswyd mewn Cymraeg iaith Gyntaf dair blynedd yn gynharach	74.5%	
	Trosglwyddo effeithiol a pharhad ieithyddol - Cyfraddau dilyniant ieithyddol rhwng:	XX%	
	<ul style="list-style-type: none"> lleoliadau gofal plant cyfrwng Cymraeg yn y sector nas cynhelir ar gyfer plant dan 3 oed ac ysgolion cyfrwng Cymraeg/dwyieithog yn cyflwyno'r Cyfnod Sylfaen: lleoliadau gofal plant cyfrwng Cymraeg yn y sector nas cynhelir ar gyfer plant dan 3 oed a lleoliadau nas cynhelir a gyllidir yn cyflwyno'r Cyfnod Sylfaen: lleoliadau cyfrwng Cymraeg nas cynhelir a gyllidir ac ysgolion cyfrwng Cymraeg/dwyieithog: lleoliadau gofal plant nas cynhelir ar gyfer plant dan 3 oed a lleoliadau nas cynhelir cyfrwng Cymraeg a gyllidir yn cyflwyno'r Cyfnod Sylfaen ac wedyn ysgolion cyfrwng Cymraeg/dwyieithog: y Cyfnod Sylfaen a Chyfnod Allweddol 2: Cyfnodau Allweddol 2 a 3: Cyfnodau Allweddol 3 a 4: 	XX%	
		93.7%	
	87.6%		
		94.5%	
	Ysgolion Uwchradd: % disgyblion B9 a B11 sydd yn dilyn Cymraeg iaith Gyntaf <ul style="list-style-type: none"> Ysgol Syr Thomas Jones Ysgol Caergybi Ysgol Llangefni Ysgol Bodedern Ysgol David Hughes 	CA3: 90.2% 18.2% 99.2% 82.7% 78.0%	CA4: 98.8% 16.2% 91.7% 87.6% 66.7%
Deiliant 3	<ul style="list-style-type: none"> Canran disgyblion Blwyddyn 11 sy'n cael eu cofrestru ar gyfer TGAU Cymraeg iaith gyntaf sy'n astudio ar gyfer 2 neu fwy o gymwysterau lefel 1 neu lefel 2 drwy gyfrwng y Gymraeg: <ul style="list-style-type: none"> Targed ar gyfer cynyddu'r ganran hon erbyn diwedd y Cynllun Canran disgyblion Blwyddyn 11 sy'n cael eu cofrestru ar gyfer TGAU Cymraeg iaith gyntaf sy'n astudio ar gyfer 5 neu fwy o gymwysterau lefel 1 neu lefel 2 drwy gyfrwng y Gymraeg: <ul style="list-style-type: none"> Targed ar gyfer cynyddu'r ganran hon erbyn diwedd y Cynllun 	73.6%	
		80%	
		42.7%	
		48%	
Deiliant 4	Canran myfyrwyr Ôl- 16 sy'n astudio 2 neu fwy o bynciau: <ul style="list-style-type: none"> Drwy gyfrwng y Gymraeg yn ddwyieithog 	XX%	
		XX%	
Deiliant 5	Gwella darpariaeth a safonau Cymraeg iaith Gyntaf:		
	<ul style="list-style-type: none"> Canran y disgyblion diwedd y CS sy'n cyrraedd o leiaf Deiliant 5: Canran y disgyblion diwedd CA2 sy'n cyrraedd o leiaf Lefel 4 ar gyfer asesiadau athro mewn Cymraeg: 	86.2%	
	<ul style="list-style-type: none"> Canran y disgyblion diwedd CA3 sy'n cyrraedd o leiaf Lefel 5 ar gyfer asesiadau athro mewn Cymraeg 	88.0%	
	<ul style="list-style-type: none"> Beth yw canran y disgyblion diwedd CA4 sy'n cyrraedd graddau A*-C mewn TGAU Cymraeg iaith Gyntaf: 	92.1%	
		74.6%	
	Gwella darpariaeth a safonau Cymraeg iaith Gyntaf:		
	<ul style="list-style-type: none"> Canran y disgyblion diwedd y CS sy'n cyrraedd o leiaf Deiliant 6: 	36.4%	

Atodiad 1

	<ul style="list-style-type: none"> • Canran y disgyblion diwedd CA2 sy'n cyrraedd o leiaf Lefel 5 ar gyfer asesiadau athro mewn Cymraeg: • Canran y disgyblion diwedd CA3 sy'n cyrraedd o leiaf Lefel 6 ar gyfer asesiadau athro mewn Cymraeg • Beth yw canran y disgyblion diwedd CA 4 sy'n cyrraedd graddau A*/A mewn TGAU Cymraeg Iaith Gyntaf: 	35.3%
		85.7%
		XX%
	Gwella darpariaeth a safonau Cymraeg ail iaith	
	<ul style="list-style-type: none"> • Canran y disgyblion diwedd CA2 sy'n cyrraedd o leiaf Lefel 4 ar gyfer asesiadau athro mewn Cymraeg Ail iaith: <ul style="list-style-type: none"> ➤ Targed ar ddiwedd y cynllun: • Canran y disgyblion diwedd CA3 sy'n cyrraedd o leiaf Lefel 5 ar gyfer asesiadau athro mewn Cymraeg Ail iaith: <ul style="list-style-type: none"> ➤ Targed ar ddiwedd y cynllun: • Canran y disgyblion diwedd CA3 4 sy'n cyrraedd graddau A*-C mewn TGAU Cymraeg Ail iaith Cwrs Llawn: <ul style="list-style-type: none"> ➤ Targed ar ddiwedd y cynllun: 	67.2%
	68.5%	
	XX%	
	74.6%	
	85%	
Canran o'r garfan Blwyddyn 11 sydd wedi cofrestru ar gyfer		
➤ TGAU Cymraeg Iaith Gyntaf:	65.9%	
➤ TGAU Cymraeg Ail iaith:	23.0%	
➤ heb eu cofrestru ar gyfer y naill na'r llall:	11.1%	
Cymraeg lefel uwch:		
➤ Cyfanswm myfyrwyr sydd yn dilyn Lefel A Cymraeg Iaith Gyntaf 2016-17 fel canran o'r cofrestriadau disgyblion B11 TGAU Cymraeg Iaith Gyntaf 2015-16:	7.6%	
➤ Cyfanswm myfyrwyr sydd yn dilyn Lefel A Cymraeg ail iaith 2016-17 fel canran o'r cofrestriadau disgyblion B11 TGAU Cymraeg Ail iaith cwrs llawn 2015-16:	7.2%	

Polisi Iaith Adran Dysgu Gydol Oes Cyngor Sir Ynys Môn

Mae Adran Dysgu Gydol Oes Cyngor Sir Ynys Môn yn gweithredu polisi dwyieithog trwy holl ysgolion y Sir.

Disgwylir i bob Pennaeth, mewn ymgynghoriad â'i staff a'r Corff Llywodraethol adolygu Polisi Iaith yr ysgol yn flynyddol.

Gweledigaeth:

Bod holl blant a phobl ifanc Môn yn gallu cyfathrebu yn hyderus erbyn diwedd CA2 ac yn hyfedr ddwyieithog ar ddiwedd eu gyrfa addysgol gan sicrhau nad oes yr un disgybl yn cael ei amddifadu o'r gallu na'r haeddiant hwnnw.

Nod:

Bod pob disgybl sydd yn mynd trwy gyfundrefn addysg Ynys Môn yn gwbl ddwyieithog erbyn diwedd eu gyrfa addysgol ac yn hyderus i gyfathrebu yn y ddwy iaith yn gyfartal yn y byd gwaith, yn ddiwylliannol ac yn gymdeithasol.

Amcan Cyffredinol:

1. Datblygu gallu holl ddisgyblion a myfyrwyr y Sir i fod yn hyderus ddwyieithog er mwyn eu galluogi i fod yn aelodau cyflawn o'r gymdeithas ddwyieithog y maent yn rhan ohoni.
2. Cynyddu'r defnydd cymdeithasol o'r Gymraeg ymysg y gweithlu addysgol a plant a phobl ifanc sydd yn mynychu sefydliadau addysgol o fewn yr Awdurdod ac hefyd fel cyfrwng dysgu.

3. Bydd holl sefydliadau addysgol y Sir yn adlewyrchu ac atgyfnerthu'r Polisi Iaith yn eu gweinyddiaeth, eu bywyd cymdeithasol a'u trefn fugeiliol yn ogystal ag yn eu darpariaeth gwricwlaidd.

Amcanion Penodol:

- 1. Blynyddoedd Cynnar:** Sicrhau darpariaetha threfniadaeth feithrin bwrpasol ac effeithlon drwy gynnwys dulliau trochi, y rhoddir i bob plentyn beth bynnag yw ei gefndir ieithyddol sylfaen gadarn yn y Gymraeg er mwyn ei alluogi i gyrraedd y nod o ddwyieithrwydd llawn cyn gynted â phosibl.
- 2. Cyfnod Sylfaen:** Adeiladu ar y sylfaen a osodwyd yn y Blynyddoedd Cynnar drwy barhau i ddatblygu gafael disgyblion ar y Gymraeg, a chychwyn ar y broses i ddatblygu eu sgiliau yn y Saesneg erbyn diwedd y cyfnod.
- 3. Cyfnod Allweddol 2:**
 - Parhau i ddatblygu medrau y plant ar y Gymraeg a'r Saesneg gan roi sylw i ddatblygu eu sgiliau ieithyddol yn y ddwy iaith gan sicrhau - trwy gynllunio pwrpasol - lefel gyfartal o ddwyieithrwydd erbyn diwedd y Cyfnod;
 - ar gyfer disgyblion sy'n ddysgwyr y Gymraeg yn CA2, sicrhau eu bod yn dysgu'r Gymraeg cyn gynted â phosibl trwy'r Canolfannau Iaith Cynradd
- 4. Cyfnod Allweddol 3:**
 - Sicrhau bod pob disgybl sydd wedi dilyn trac Cymraeg Iaith Gyntaf yn y sector Cynradd yn parhau i ddilyn Cymraeg Iaith Gyntaf a Saesneg er mwyn sicrhau dilyniant a pharhad priodol yn y ddwy iaith;
 - Cynyddu'r defnydd o'r Gymraeg fel cyfrwng dysgu a'r nifer o bynciau a addysgir trwy gyfrwng y Gymraeg
 - bod ymyrraeth briodol a phwrpasol ar gyfer y disgyblion hynny nad ydynt yn cyrraedd lefel 3+ ar ddiwedd CA2 er mwyn iddynt barhau i ddatblygu eu sgiliau ieithyddol;
 - ar gyfer disgyblion sy'n ddysgwyr y Gymraeg yn CA3, sicrhau eu bod yn dysgu'r Gymraeg cyn gynted â phosibl trwy ddarpariaeth briodol yn CA3.

5. Cyfnod Allweddol 4:

- Sicrhau bod pob disgybl sydd wedi dilyn trac Cymraeg Iaith Gyntaf yn y sector Cynradd yn parhau i ddilyn Cymraeg Iaith Gyntaf a Saesneg er mwyn sicrhau dilyniant a pharhad priodol yn y ddwy iaith;
- sicrhau bod pob disgybl yn astudio'r Gymraeg a Saesneg fel pwnc hyd at ddiwedd B11 ac yn sefyll arholiad mewn cymhwyster cydnabyddedig yn y ddwy iaith ar ddiwedd CA4;
- Cynyddu'r defnydd o'r Gymraeg fel cyfrwng dysgu a'r nifer o bynciau a addysgir trwy gyfrwng y Gymraeg
- ar gyfer disgyblion sy'n ddysgwyr y Gymraeg yn CA4 sicrhau eu bod yn derbyn Sylfaen yn y Gymraeg trwy ddarpariaeth briodol erbyn diwedd y Cyfnod.

6. Cyfnod Allweddol 5:

- Sicrhau bod cyfleoedd ar gael i fyfyrwyr ddilyn pynciau trwy'r Gymraeg.
- Sicrhau bod gan fyfyrwyr ôl-16 wybodaeth a dealltwriaeth o nodweddion diwylliannol, economaidd, amgylcheddol, hanesyddol ac ieithyddol Cymru trwy raglenni ymwybyddiaeth iaith cynhwysfawr a chyfoethogi'r Cwricwlwm Cymreig trwy holl ysgolion yr Awdurdod, gan eu datblygu i fod yn ddinasyddion hyderus dwyieithog er mwyn eu galluogi i fod yn aelodau cyflawn o'r gymdeithas ddwyieithog y maent yn rhan ohoni.

7. **Addysg Arbennig:** yn achos disgyblion ag anawsterau dysgu dwys rhoddir hawl I Bennaeth - mewn ymgynghoriad â'r Adran Dysgu Gydol Oes - roi ystyriaeth unigol i bob achos, tra'n sicrhau bod disgyblion gyda'r sgiliau ieithyddol angenrheidiol iddynt ymdopi fel oedolion o fewn eu cymunedau.

Gweler hefyd:

- Strategaeth Iaith Gymraeg Ynys Môn, 2016 - 2021
- Cynllun Strategol Y Gymraeg mewn Addysg Ynys Môn, 2014 – 2017
- Cynllun Strategol Y Gymraeg mewn Addysg Ynys Môn, 2017 – 2020
- Polisiau Iaith ysgolion unigol

Atodiad 1

Gofynion asesu:

Cyfnod Sylfaen: Disgwylir i bob disgybl (ac eithrio hwyrddyfodiad sydd yn cyrraedd yr ysgol ar ôl Rhagfyr 31 yn eu blwyddyn olaf o'r CS, sef B2) dderbyn asesiad 'Sgiliau Llythrennedd a Chyfathrebu – Cymraeg'. Y lefel ddisgwyliedig yw D5

CA2: Disgwylir i bob disgybl (ac eithrio hwyrddyfodiad sydd yn cyrraedd yr ysgol yn ystod blwyddyn olaf CA2, sef B6) dderbyn asesiad Cymraeg Iaith Gyntaf a Saesneg ar ddiwedd CA2. Y lefel ddisgwyliedig yw L4

CA3: Disgwylir i bob disgybl a dderbyniodd asesiad Cymraeg Iaith Gyntaf yn CA2 ddilyn trac mamiaith yn yr ysgol Uwchradd. Disgwylir i bob disgybl (ac eithrio hwyrddyfodiad sydd yn cyrraedd yr ysgol yn ystod blwyddyn olaf CA3, sef B9):

- a gafodd asesiad Cymraeg Iaith Gyntaf yn CA2
- a ddaeth i'r Sir yn ystod dwy flynedd gyntaf CA3 (sef Hwyrddyfodiad) dderbyn asesiad Cymraeg Iaith Gyntaf ar ddiwedd CA3. Y lefel ddisgwyliedig yw L5.

CA4: Disgwylir i bob disgybl a dderbyniodd asesiad Cymraeg Iaith Gyntaf yn CA3 ddilyn trac mamiaith ym mlynnyddoedd 10 ac 11 ysgol Uwchradd. Disgwylir i bob disgybl:

- a gafodd asesiad Cymraeg Iaith Gyntaf yn CA3 – sefyll cymhwyster cydnabyddedig mewn Cymraeg Iaith Gyntaf ar ddiwedd CA4
- sydd yn dilyn TGAU Cymraeg Iaith Gyntaf, ddilyn rhai o'u pynciau eraill trwy gyfrwng y Gymraeg
- a gafodd asesiad Cymraeg Ail Iaith yn CA3 – naill ai:
 - 'Croesi'r bont' i drac mamiaith gan sefyll cymhwyster cydnabyddedig mewn Cymraeg Iaith Gyntaf ar ddiwedd CA4; Neu
 - sefyll cymhwyster cydnabyddedig mewn Cymraeg Ail Iaith ar ddiwedd CA4
- a gyrhaeddodd yr ysgol yn ystod CA4 ddilyn cwrs priodoli rhoi Sylfaen o'r Gymraeg iddynt

Ni ellir asesu disgybl fel disgybl ail iaith os aseswyd ef fel Iaith Gyntaf yn y Cyfnod Allweddol blaenorol.